

reo[®] -rapportage

Stichting Dela Depositary &
Management - Eerste kwartaal 2023

Ruim 20 jaar
engagement expert

Inhoud

Inleiding	5
Terugblik kwartaal	6
Langdurige ambitie CO2-afbouw op koers houden bij nutsconcerns	6
CA100+-initiatief maakt zich op voor jaarverslagenseizoen	6
Het verborgen risico van moderne slavernij in de Britse landbouwketen	7
Westerse halfgeleiders: engagement over customer due diligence	7
Zorg over corporate governance bij Amerikaanse banken	8
Investeren in voeding: een groeikans met betere uitkomsten voor de gezondheid	8
Markt engagement dit kwartaal	10
Engagement prioriteitsbedrijven	11
Engagement per onderneming: rating rood	13
Engagement per onderneming: rating oranje	15
Engagement per ondernemings: rating geel	17
Engagement per onderneming: rating groen	19
Tracker vorderingen doelstellingen	22
Milieu	31
Casestudies	31
Projecten	35
Milestones en uw fonds	37
Milestones in detail	38
Maatschappij	41
Casestudies	41
Projecten	46
Milestones en uw fonds	48
Milestones in detail	49
Governance	52
Casestudies	52
Milestones en uw fonds	55
Milestones in detail	56
Bijlage: Viewpoints eerste kwartaal 2023	57

A woman with dark hair tied back, wearing a green long-sleeved polo shirt, blue safety glasses, and black gloves, is smiling as she sorts through clear plastic bottles in a large white bag. The setting is a warehouse with blue metal shelving units and various items in the background.

“Verantwoord beleggen staat centraal in onze beleggingscapaciteiten en -processen. Die centrale positie maakt het ons mogelijk om met een breed arsenaal specifieke ESG-oplossingen tegemoet te komen aan de uiteenlopende wensen en behoeften van onze opdrachtgevers.”

Richard Watts, Global Chief Investment Officer

Inleiding

Onze **reo**®-dienstverlening heeft als doel om direct bedrijven aan te spreken die in de beleggingsportefeuille worden aangehouden. Het streven is daarbij om betere werkwijzen op het gebied van milieu, maatschappij en corporate governance (ESG) te stimuleren. Dankzij onze diepgaande ervaring, sector kennis en aanzienlijke omvang krijgen we de kans om direct met de mensen te praten die de beslissingen nemen en om positieve verandering te bewerkstelligen. **reo**® is gericht op de verbetering van het beleggingsresultaat op de lange termijn door bedrijven zakelijk succesvoller te maken via veiligere en schonere bedrijfsactiviteiten waar beter verantwoordelijkheid voor wordt afgelegd en die beter gepositioneerd zijn om op ESG-risico's en -kansen in te spelen.

In dit rapport leest u uitgebreide informatie over de actieve contacten (engagement) die we het afgelopen kwartaal namens u met ondernemingen hebben gehad. U vindt hierin de uitkomsten van dat engagement in de vorm van milestones en casestudies. Om onze opdrachtgevers de vereiste transparantie te bieden, hebben we in het rapport ook een onderdeel opgenomen waarin de vorderingen worden weergegeven (de 'progress tracker'). In dat onderdeel gaan we gedetailleerd in op de doelstellingen van ons engagement, de status daarvan en de mate waarin de onderneming bereid is om over dat onderwerp met ons in gesprek te gaan.

208
engagements

28
milestones

160
aangesproken ondernemingen

27
aantal landen

Terugblik kwartaal

Een jaar verder houdt de Russische invasie van Oekraïne de gemoederen nog altijd bezig. Door de oorlog zijn veel Europese landen gebruik blijven maken van de aanwezige kolengestookte elektriciteitscentrales. We hebben meerdere nutsbedrijven hierop aangesproken. Dit om zeker te stellen dat deze strategische beslissing voor de korte termijn niet ontaardt in de ontmanteling van de CO₂-afbouwdoelstellingen op de lange termijn. Tevens is met halfgeleiderconcerns gesproken over de customer due diligence. De aanleiding: westerse chips in Russische raketten.

In de Amerikaanse bankensector stonden risicotoezicht en bestuurseffectiviteit in de schijnwerpers bij de corporate governance, terwijl sociale vraagstukken het centrale punt waren in de engagementgesprekken met retailers: het belang van voeding voor een betere gezondheid plus een belangrijke kans voor de groei, naast ook de noodzaak van een verbeterde due diligence rond arbeidsrisico in de landbouwketen. Tot slot is veel van onze engagementactiviteit net als bij andere 'leads' van Climate Action 100+ het eerste kwartaal gaan zitten in de voorbereidingen op de jaarvergaderingen en in diepgaande analyses van de aandeelhoudersmoties die er op de rol stonden. Naast belangrijke thema's als lobbyen, uitstoot en scenarioanalyses natuurlijk.

Langdurige ambitie CO₂-afbouw op koers houden bij nutsconcerns

Vanwege de energiecrisis als gevolg van de invasie hebben veel Europese landen de sluiting van kolengestookte elektriciteitscentrales uitgesteld of die centrales tijdelijk heropend. De afgelopen 12 maanden hebben we hierover contact gehad met zes nutsbedrijven. In totaal is er 18 keer met die bedrijven gesproken. De zes: **Fortum, Enel, RWE, Orsted, Vattenfall** en **CEZ**. Met dit engagement wilden we er primair voor zorgen dat de huidige noodzaak om de kolenfabrieken open te houden geen invloed van belang zou hebben op de realisatie van de CO₂-afbouwdoelen en de kapitaalallocatie aan duurzame energie. Een tweede zorg was dat de inkoop van kolen van buiten de EU de transitie van andere landen in de weg zou kunnen gaan zitten. Dat punt hebben we vooral aangekaart bij **Orsted**. Het concern had kolen uit Zuid-Afrika geïmporteerd. Dat gaat dwars in tegen de Europese initiatieven om in dit land een 'just transition' te bewerkstelligen, weg van kolen.

We blijven erop vertrouwen dat de klimaatambities van de Europese nutsbedrijven nog volop leven. Gelijk op met de Duitse overheid heeft ook **RWE** in het vierde kwartaal van 2022 het tijdpad voor de uitfasering van kolen naar voren gehaald (van 2038 naar 2030) en de investeringsallocatie naar duurzame energie verhoogd. **ENEL** bevestigde dat de uitfaseringsdatum van 2027 nog onverminderd staat. De

Italiaanse kolenfabrieken moeten in 2025 door duurzame installaties zijn vervangen. De gegevens uit de bredere sector bevestigen dat de gevreesde terugkeer van kolen uitblijft. In de hele EU zijn er in 2022 26 kolenfabrieken voor noodgevallen klaargezet, maar daarvan is slechts 18% van de tijd gebruik van gemaakt. Kolengestookte elektriciteitsopwekking lag in 2022 uiteindelijk maar 7% hoger dan in 2021. Uit het geringer dan gevreesde kolenherstel valt op te maken dat Europa vast van plan blijft om over te stappen op duurzame energie en kolen uit te faseren.

CA100+-initiatief maakt zich op voor jaarverslagenseizoen

Wij zijn co-lead bij 7 Climate Action 100+-trajecten en ondersteunen nog 41 andere engagements (totaal: 166). Veel van die trajecten richtten zich het eerste kwartaal op de voorbereidingen op de jaarvergadering, de uitoefening van stemrecht en de bestudering van de (aandeelhouders)moties die er bij de diverse bedrijven zijn ingediend. Belangrijke thema's waren dit jaar lobbyen, methaanuitstoot, scenarioanalyse en doelstellingen voor broeikasgassen.

In de auto-industrie hadden we calls over lobbyen met **General Motors (GM)** en **Volkswagen**. GM profiteert van de Amerikaanse Inflation Reduction Act en heeft zich publiekelijk uitgesproken voor de nieuwe wet (onze complimenten). We hebben daarnaast gevraagd om een streefdoel voor de verkoop

van elektrische auto's en overeenstemming met een scenario van 1,5°C. Ook zien we graag duidelijkheid over de uitstoot naarmate de productie van SUV's en elektrische auto's omhooggaat. In onze gesprekken met Volkswagen gaven we feedback en advies over de gepubliceerde lobbyactiviteiten (o.a. in een brief aan de voorzitter).

In de mijnbouwsector hebben we ons engagement voortgezet met **BHP, Anglo American, Rio Tinto** en **Vedanta Resources**. Met Anglo American en Rio Tinto ging de conversatie over klimaatverslaglegging. Ondanks enige verbetering blijft dat een uitdaging voor de sector.

Er is gesproken met olie- en gasmaatschappijen in de VS: **ConocoPhillips, ExxonMobil, Valero** en **Occidental Petroleum**. Uit actuele rapportages blijkt een voortgaand verzet tegen de formulering van scope 3-doelstellingen (er is meer aandacht voor investeringen in minder CO₂). Dat betreft echter de minderheid van de kapitaalinvesteringen. Veel bedrijven zien zich dan ook geconfronteerd met moties over informatieverschaffing, veerkracht en uitstootdoelen. Zaken die ook wij met de bedrijven hebben besproken en die ervoor moeten zorgen dat er ondanks de hoge prijzen en de energiecrisis in grote delen van de wereld vorderingen worden geboekt.

We hebben ook met de nieuwe CEO van **Shell** gesproken over de transitie strategie. We verwachten de komende zomer een belangrijke update over de kapitaalinvesteringen. Ook ons engagementtraject met **Bayer** vordert gestaag. De onderneming doet het nu erg goed op de Net Zero Benchmark van CA100+, spant zich in om investeringsveerkracht te laten zien en bouwt voort op de scope 3-benadering.

Veel CA100+-engagementtrajecten gaan rond het stemseizoen in een hogere versnelling: bedrijven lichten de positie toe en beleggers vragen om duidelijkheid om te bepalen hoe ze gaan stemmen. We blijven sterk betrokken en coördineren zowel samenwerkings- als bilaterale trajecten. Zo stellen we zeker dat we onze invloed optimaal benutten.

Het verborgen risico van moderne slavernij in de Britse landbouwketen

In 2022 bleek dat diverse arbeidsmigranten in de landbouwsector zwaar in de schulden zaten toen ze in het kader van het 'Seasonal Workers Scheme' in het VK aankwamen. Bij het wervingsproces in landen als Indonesië en Nepal hadden de bewuste personen illegale vergoedingen betaald om de naar verhouding goed betaalde banen te krijgen. Het gevolg was dat van twee exploitanten de vergunning werd ingetrokken en dat er vraagtekens werden gezet bij de effectiviteit van de due

diligence die illegale vergoedingen moet voorkomen.

Het gebrek aan mankracht in de landbouwsector door minder EU-personeel leidde in combinatie met de oorlog in Oekraïne tot een lagere productie en meer voedselafval. Dat de regeling tekortschoot bij de verantwoorde werving draagt bij aan de risico's in de voedselketen. We hebben bedrijven als **Tesco, M&S** en **Compass** aangesproken op de risico-evaluatie en -strategie voor de aanpak van het risico van moderne slavernij in de keten.

Bij Tesco is het risico van illegale wervingsvergoedingen in de Britse landbouwketen een punt van aandacht binnen de bredere moderne slavernij-activiteiten. De due diligence voor het signaleren van risico's is aangescherpt en er wordt geijverd voor verbeteringen in de regeling zelf. **Compass Group** heeft een speciale sessie gewijd aan bewustwording van leveranciers en wil er zo achterkomen waar de risico's zitten en wat de onderneming kan doen om steun te bieden.

In maart meldde de Financial Times dat de supermarktketens een taskforce hadden ingesteld voor de financiering van onafhankelijke audits die uitbuiting aan het licht moeten brengen. We zijn blij met dit actieve ingrijpen: er is een gezamenlijke inspanning nodig om systeemproblemen bij buitenlandse arbeidskrachten aan te pakken. Het British Retail Consortium heeft daarnaast een werkgroep in het leven geroepen voor vergoedingsvrije personeelswerving, terwijl Stronger Together trainingen voor telers verzorgt over moderne slavernij. We blijven deze stakeholders en initiatieven actief volgen en ons inzetten voor een voortvarende vermindering van het risico van moderne slavernij in de voedselproductie.

Westerse halfgeleiders: engagement over customer due diligence

Na de invasie door Rusland van Oekraïne werden westerse halfgeleiders aangetroffen in Russische raketten. Veel landen, waaronder de VS, hebben na de invasie de export van hightech naar Rusland opgeschort. Niettemin vonden zendingen westerse halfgeleiders toch hun weg naar Rusland. De uitdaging voor de sector is dat halfgeleiders voor twee toepassingen geschikt zijn: burgerlijk en militair. Uit onderzoek door sommige ondernemingen bleek dat sommige van die chips in Russische raketten meer dan 30 jaar geleden zijn geproduceerd, dan wel worden gemaakt voor gebruik in standaard witgoed of auto's. Bovendien worden halfgeleiders via derden verkocht. Dus kan het lastig zijn om halfgeleidercomponenten te traceren die na de eerste verkoop voor andere doeleinden zijn omgebouwd.

We hebben onlangs een briefing van beleggers bijgewoond over

de beheersing van de risico's van westerse halfgeleiders bij de Russische invasie van Oekraïne. In het kader daarvan hebben we verschillende halfgeleiderbedrijven (o.a. **Texas Instruments** en **NXP Semiconductors**) direct aangesproken op de customer due diligence. De meeste concerns zeiden nogmaals dat ze zich aan exportcontroles en sancties hielden, maar weer andere zeiden de beheersing

van het distributiekanaal te hebben aangescherpt. De namen van klanten en de dagelijks verkochte productlijnen worden nu vastgelegd.

Over traceerbaarheid valt een aantal positieve ontwikkelingen te melden. Toch moet er binnen de sector meer worden samengewerkt aan de aanpak van het risico van misbruik. Dit met het oog op de complexiteit van de ketens. Bemoedigend zijn bijvoorbeeld de desktop research tools waarmee het Royal United Services Institute (RUSI) onderzoek kon uitvoeren naar miljarden handelsdocumenten voor de Russische invoer van halfgeleiders. Die documenten worden weer gecontroleerd aan de hand van entiteiten die componenten doorsluizen naar de militaire sector in Rusland. We blijven in contact met technologiebedrijven over de manier waarop ze de eventuele schade door hun producten en diensten kunnen tegengaan, in het bijzonder in conflictgebieden.

Zorg over corporate governance bij Amerikaanse banken

Corporate governance blijft een speerpunt van de contacten met bedrijven, in de financiële sector in het algemeen en in de bankensector in het bijzonder. Van primair belang zijn onderwerpen als risicotoezicht en bestuurseffectiviteit. Onder dat laatste vallen subthema's als de evaluatie van het bestuur, de samenstelling, de opvolgingsplanning, de contacten met beleggers en hoe open men staat voor die beleggers.

In de VS hebben we in het eerste kwartaal over die thema's engagementtrajecten gevoerd met **BlackRock** en **JPMorgan**.

BlackRock, de grootste vermogensbeheerder van de wereld, is doelwit van activistische beleggers uit zowel het pro- als het anti-ESG kamp. Zo spraken we over een brief uit eind 2022 van Bluebell Capital Partners (pro-ESG) waarin o.a. werd gevraagd om een evaluatie van de ESG-positie van het bestuur van BlackRock, om de vervanging van de huidige Lead Independent Director en om een splitsing van de functies van voorzitter en CEO (plus de benoeming van een nieuwe CEO). We hebben de inhoud besproken tegen de achtergrond van de focus van BlackRock om een effectief bestuur op te bouwen door samenstelling en vaardigheden te koppelen aan strategische prioriteiten (o.a. de recente voorbereidingen op de nieuwe

Universal Proxy Card-regel ('UPC') van de Securities and Exchange Commission). In combinatie met (vooral) activistische campagnes vóór ESG zou die UPC-regel bedrijven kunnen stimuleren om voorafgaand aan een formele stemming met een dergelijke partij te onderhandelen. We houden de reactie van BlackRock en de vervolgacties van Bluebell in de gaten.

JPMorgan, de grootste bank van Amerika, dolf in 2022 het onderspit bij een stemming over de bezoldiging, vooral vanwege de forse bonus voor het behoud van de CEO. In dit soort gevallen kijken we of de remuneratiecommissie afdoende met beleggers heeft overlegd en op eventuele zorgpunten heeft gereageerd. Hoewel de call niet door een bestuurslid werd bijgewoond, zeiden de secretaris van de vennootschap en het hoofd ESG voor Investor Relations dat het bestuur nooit meer zo'n bedrag aan de CEO zou uitkeren. We blijven de gebeurtenissen volgen.

Investeren in voeding: een groeikans met betere uitkomsten voor de gezondheid

De obesitasepidemie in de ontwikkelde wereld is een drama voor de volksgezondheid: zwaarlijvigheid is een risicofactor bij diverse aandoeningen die de kwaliteit van leven en de levensverwachting beïnvloeden. De keuzes van de consument zijn belangrijk voor de gezondheid. Maar ook voor het bedrijfsleven is een rol weggelegd voor de beschikbaarheid en de voedingswaarde van de producten en hoe die in de markt worden gezet.

Voedzame en betaalbare voeding biedt een belangrijke kans voor voedsel- en drankconcerns. Supermarkten kunnen de gezondheid van de consument positief beïnvloeden en toch hun groei waarborgen. We zien actie richting een toenemende regelgeving voor ongezonde producten, zoals duidelijkere etiketten over voedingswaarden, beperkingen op reclames voor ongezonde voeding voor kinderen en de invoering van belasting op suiker. Als lid van het Healthy Markets-initiatief van ShareAction en het Access to Nutrition Initiative (ATNI) spreken we voedselbedrijven aan op de strategie voor de afstemming van de productenportefeuille op deze ontwikkelingen. Volgens ons valt er waarde te verdienen met een verschuiving naar een gezond dieet en een gezondere levensstijl.

We hebben het eerste kwartaal gezamenlijk gesproken met **Unilever**, **Mondelez**, **Nestle**, **Kraft Heinz** en **PepsiCo**. Unilever meldt hoe gezond de verkopen zijn in de belangrijkste 16 markten aan de hand van zes door de overheid onderschreven Nutrient Profiling Models (NPM's). Een toonaangevend voorbeeld van transparantie waar de concurrentie ook naar zou moeten streven. De publicatie van productportefeuilles aan de hand van NPM's is dan ook een belangrijk engagementverzoek:

de belegger kan op die manier beoordelen in welke mate een bedrijf waarin wordt belegd zich inspant om het voedingsprofiel van de productenportefeuille te verhogen. Al met al zijn de gesprekken met de sector voeding en dranken constructief, maar effectieve voedingsstrategieën ontbreken. We verwachten meer controle vanuit de wetgever en consumentenvraag en blijven ten bate van de toekomstbestendigheid de sector aanspreken op ambitieuze doelen voor gezonde en betaalbare producten.

Markt engagement dit kwartaal

Internationaal

Maand: Januari

Uitgifte:

Arbeidsomstandigheden

Initiatief: Via het Workforce Disclosure Initiative zouden beleggers betere informatieverschaffing van ondernemingen moeten krijgen over het management van de bedrijfsactiviteiten en personeel in de keten.

Onze positie: Wij verzorgen input voor het ontwikkelingsproces van de WDI-enquêtes, onder andere door te wijzen op methoden om meer participatie in het rapportageproces te bevorderen, alsook hoe de enquête beter kan worden benut voor de analyse en engagement voor beleggers.

UK

Maand: Maart

Uitgifte: Klimaatverandering

Initiatief: UK Sustainable Investment & Finance (UKSIF) brengt meerdere leden van de Britse gemeenschap voor duurzaam financieren samen om belangrijke kwesties en kansen in de sector aan te kaarten.

Onze positie: Onze bijdrage aan de werkzaamheden van UKSIF op het gebied van het Britse waterstofbeleid bestond uit onze visie op de hindernissen bij de ontwikkeling van waterstof, het belang van verantwoord inkopen en de noodzaak van duidelijke beleidskaders en -prijkkels voor de sectortransitie.

UK

Maand: Maart

Uitgifte: Moderne slavernij

Initiatief: Find it, Fix it, Prevent it is een samenwerkingsverband van beleggers die gedwongen arbeid in mondiale ketens willen aanpakken en streven naar effectieve actie van betekenis als reactie op de Modern Slavery Act.

Onze positie: We hebben updates verzorgd over engagementontwikkelingen en bijgedragen aan discussies over toekomstige samenwerkingsprojecten, afgestemd op onze vaste engagementtrajecten over de risico's van moderne slavernij en meer informatieverschaffing.

Taiwan

Maand: Maart

Uitgifte: Corporate governance

Initiatief: De Asian Corporate Governance Association (ACGA) werkt toe naar de in- en uitvoering van effectieve corporate governance in heel Azië.

Onze positie: Taiwan Depository & Clearing Corporation (TDCC) is de enige aanbieder in Taiwan van een virtueel platform voor jaarvergaderingen, maar is niet effectief toegerust voor de behoeften van buitenlandse investeerders. De Taiwan Research Director van ACGA heeft met onze input en steun TDCC op dit onderwerp aangesproken.

Stewardship Codes

Aan de hand van een stewardship-code kan de belegger definities en invulling geven aan diens eigenaar- en governance-verantwoordelijkheden. In de afgelopen jaren zijn er wereldwijd diverse stewardship-codes verschenen (en zijn die codes aan belang toegenomen). In voorkomende gevallen is een dergelijke code echt bindende regelgeving, maar vaker betreft het vrijwillige standaarden. Hieronder volgt een overzicht van landen die een stewardship-code hebben.

Engagement prioriteitsbedrijven

In onderstaande tabel vindt u een overzicht van de ondernemingen die op onze jaarlijkse prioriteitenlijst staan. Met deze ondernemingen - die het afgelopen kwartaal onderdeel vormden van uw portefeuille - hebben wij het afgelopen kwartaal contact gehad. De selectie van prioriteitsondernemingen is gebaseerd op een grondige analyse van onze klanten, onze eigen ESG-risicoscores, eerdere engagementactiviteiten alsmede het oordeel en de expertise van ons Governance & Sustainable Investment team. Voor iedere prioriteit wordt aan het begin van het jaar vastgesteld wat de engagementsdoelstellingen zijn (zie Outlook **reo**® 2019 Engagementprojecten en Prioriteitsondernemingen). De activiteiten zijn bij deze prioriteitsondernemingen intensiever dan bij bedrijven waarmee we reactief engagen. Over onze contacten met ondernemingen brengen wij verslag uit in de vorm van casestudies. Dit betreft ondernemingen die het afgelopen kwartaal in positieve danwel negatieve zijn opgevallen. Voor uitgebreide informatie over onze engagementactiviteiten verwijzen wij u graag naar de online **reo**® Partner Portal.

Naam	Sector	ESG-risicoscore	Reactie op engagement	Thema's						
				Klimaatverandering	Milieuzorg	Mensenrechten	Arbeidsomstandigheden	Volksgezondheid	Ondernemingsbestuur	Bedrijfsethiek
Amazon.com Inc	Duurzame consumentengoederen	●	Goed			●	●		●	
Anglo American PLC	Basismaterialen	●	Goed	●						
Bank Central Asia Tbk PT	Financiële instellingen	●	Matig		●					●
Bank Mandiri Persero Tbk PT	Financiële instellingen	●	Voldoende						●	
BHP Group Ltd	Basismaterialen	●	Goed	●			●		●	
Carnival PLC	Duurzame consumentengoederen	●	Voldoende	●	●		●			
CEZ AS	Nutsbedrijven	●	Voldoende	●					●	
China Mengniu Dairy Co Ltd	Dagelijkse consumentengoederen	●	Goed	●	●					
China Steel Corp	Basismaterialen	●	Goed		●					
Cloudflare Inc	IT	●				●	●			
CRH PLC	Basismaterialen	●	Goed	●	●		●		●	
DP World Ltd/United Arab Emirates	Industrie	●	Goed	●	●				●	
Eli Lilly & Co	Gezondheidszorg	●	Goed					●	●	
Formosa Chemicals & Fibre Corp	Basismaterialen	●	Matig	●	●		●		●	
GFL Environmental Inc	Industrie	●	Voldoende	●	●	●	●			
Haier Smart Home Co Ltd	Duurzame consumentengoederen	●	Voldoende	●	●	●				
HDFC Bank Ltd	Financiële instellingen	●	Goed	●					●	

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Der de kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Naam	Sector	ESG-risicoscore	Reactie op engagement	Thema's						
				Klimaat-verandering	Milieuzorg	Mensenrechten	Arbeids-omstandigheden	Volks-gezondheid	Ondernemings-bestuur	Bedrijfsethiek
Home Depot Inc/The	Duurzame consumentengoederen		Voldoende							
JPMorgan Chase & Co	Financiële instellingen		Matig							
Keyence Corp	IT		Voldoende							
Lowe's Cos Inc	Duurzame consumentengoederen		Voldoende							
Makita Corp	Industrie		Goed							
Moderna Inc	Gezondheidszorg		Goed							
Netflix Inc	Communication Services									
Newell Brands Inc	Duurzame consumentengoederen									
Sasol Ltd	Basismaterialen		Voldoende							
Shell PLC	Energie		Goed							
Tencent Holdings Ltd	Communication Services		Voldoende							
Tesla Inc	Duurzame consumentengoederen		Voldoende							
TJX Cos Inc/The	Duurzame consumentengoederen		Voldoende							
Valero Energy Corp	Energie		Goed							
Vedanta Resources Ltd	Basismaterialen		Voldoende							
Vinci SA	Industrie		Voldoende							
Volkswagen AG	Duurzame consumentengoederen		Voldoende							

ESG-risicoscore:

bloomstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: Tweede kwartiel: Der de kwartiel: Onderste kwartiel:

Engagementtrajecten en uw fonds: **rating rood**

In onderstaande tabellen staan alle ondernemingen waarmee wij het afgelopen kwartaal namens u contact hebben gehad en die het afgelopen kwartaal onderdeel vormden van uw portefeuille. De tabellen zijn opgesplitst op basis van de ESG-risicoscores (hoog, bovengemiddeld, matig, laag). Voor uitgebreide informatie over onze engagementactiviteiten verwijzen wij u graag naar de online **reo**® Partner Portal.

Naam	Land	Sector	Prioriteitsbedrijf	Thema's						
				Klimaatverandering	Milieuzorg	Mensenrechten	Arbeidsomstandigheden	Volksgezondheid	Ondernemingsbestuur	Bedrijfsethiek
ANTA Sports Products Ltd	China	Duurzame consumentengoederen				●	●			●
Avary Holding Shenzhen Co Ltd	China	IT				●	●			
Bank Mandiri Persero Tbk PT	Indonesië	Financiële instellingen	✓							●
Biocon Ltd	India	Gezondheidszorg		●			●			●
Carnival PLC	VS	Duurzame consumentengoederen	✓	●	●		●			
CoreCivic Inc	VS	Industrie				●	●			
DP World Ltd/United Arab Emirates	VAE	Industrie	✓	●	●					●
Formosa Chemicals & Fibre Corp	Taiwan	Basismaterialen	✓	●	●		●			●
GCL Technology Holdings Ltd	Hong Kong	IT				●	●			
GFL Environmental Inc	Canada	Industrie	✓	●	●	●	●			
Hon Hai Precision Industry Co Ltd	Taiwan	IT				●	●			●
Hoshine Silicon Industry Co Ltd	China	Basismaterialen				●	●			
Hualan Biological Engineering Inc	China	Gezondheidszorg		●			●	●		●
Hyundai Motor Co	Zuid-Korea	Duurzame consumentengoederen		●	●					
Indah Kiat Pulp & Paper Tbk PT	Indonesië	Basismaterialen		●	●					●
JinkoSolar Holding Co Ltd	China	IT				●	●			●
Klabin SA	Brazilië	Basismaterialen		●	●					
Lens Technology Co Ltd	China	IT				●	●			
Netflix Inc	VS	Communication Services	✓				●			●
Nine Dragons Paper Holdings Ltd	Hong Kong	Basismaterialen		●	●					
SAIC Motor Corp Ltd	China	Duurzame consumentengoederen				●	●			

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Der de kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Naam	Land	Sector	Prioriteitsbedrijf	Thema's						
				Klimaat- verandering	Milieu- zorg	Mensenrechten	Arbeids- omstandigheden	Volks- gezondheid	Ondernemings- bestuur	Bedrijfs- ethiek
Suzano SA	Brazilië	Basismaterialen		●	●					
Vedanta Resources Ltd	India	Basismaterialen	✓	●						
Volkswagen AG	Duitsland	Duurzame consumentengoederen	✓	●						
Wanhua Chemical Group Co Ltd	China	Basismaterialen		●	●			●		
Zhen Ding Technology Holding Ltd	Taiwan	IT				●	●		●	

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Engagementtrajecten en uw fonds: **rating** **oranje**

In onderstaande tabellen staan alle ondernemingen waarmee wij het afgelopen kwartaal namens u contact hebben gehad en die het afgelopen kwartaal onderdeel vormden van uw portefeuille. De tabellen zijn opgesplitst op basis van de ESG-risicoscores (hoog, bovengemiddeld, matig, laag). Voor uitgebreide informatie over onze engagementactiviteiten verwijzen wij u graag naar de online **reo**® Partner Portal.

Naam	Land	Sector	Prioriteitsbedrijf	Thema's						
				Klimaatverandering	Milieuzorg	Mensenrechten	Arbeidsomstandigheden	Volksgezondheid	Ondernemingsbestuur	Bedrijfsethiek
Amazon.com Inc	VS	Duurzame consumentengoederen	✓			●	●		●	
American Airlines Group Inc	VS	Industrie		●						●
Apple Inc	VS	IT					●			●
Cloudflare Inc	VS	IT	✓			●	●			
Dali Foods Group Co Ltd	China	Dagelijkse consumentengoederen		●	●					
Exxon Mobil Corp	VS	Energie		●						●
Ford Motor Co	VS	Duurzame consumentengoederen		●		●				
General Motors Co	VS	Duurzame consumentengoederen		●						
Haier Smart Home Co Ltd	China	Duurzame consumentengoederen	✓	●	●	●				
Itausa SA	Brazilië	Financiële instellingen		●	●					●
Luxshare Precision Industry Co Ltd	China	IT				●	●			
Makita Corp	Japan	Industrie	✓	●			●			
Moderna Inc	VS	Gezondheidszorg	✓		●		●	●		●
Power Assets Holdings Ltd	Hong Kong	Nutsbedrijven			●					●
Schaeffler AG	Duitsland	Duurzame consumentengoederen		●		●				
Skanska AB	Zweden	Industrie		●						
Tencent Holdings Ltd	China	Communication Services	✓			●	●			● ●
Thermo Fisher Scientific Inc	VS	Gezondheidszorg						●		
TJX Cos Inc/The	VS	Duurzame consumentengoederen	✓			●	●			
Trina Solar Co Ltd	China	IT				●	●			
Union Pacific Corp	VS	Industrie		●						●

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Der de kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Naam	Land	Sector	Prioriteitsbedrijf	Thema's						
				Klimaat- verandering	Milieu- zorg	Mensenrechten	Arbeids- omstandigheden	Volks- gezondheid	Ondernemings- bestuur	Bedrijfs- ethiek
Valero Energy Corp	VS	Energie	✓	●						●
Verallia SA	Frankrijk	Basismaterialen		●						
Walmart Inc	VS	Dagelijkse consumptiegoederen		●	●					●
WEG SA	Brazilië	Industrie		●	●		●			

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Engagementtrajecten en uw fonds: **rating** **geel**

In onderstaande tabellen staan alle ondernemingen waarmee wij het afgelopen kwartaal namens u contact hebben gehad en die het afgelopen kwartaal onderdeel vormden van uw portefeuille. De tabellen zijn opgesplitst op basis van de ESG-risicoscores (hoog, bovengemiddeld, matig, laag). Voor uitgebreide informatie over onze engagementactiviteiten verwijzen wij u graag naar de online **reo**® Partner Portal.

Naam	Land	Sector	Prioriteitsbedrijf	Thema's						
				Klimaat- verandering	Milieuzorg	Mensenrechten	Arbeids- omstandigheden	Volks-gezondheid	Ondernemings- bestuur	Bedrijfsethiek
AbbVie Inc	VS	Gezondheidszorg						●		
Air Liquide SA	Frankrijk	Basismaterialen		●	●			●		
Albemarle Corp	VS	Basismaterialen		●	●	●				●
Alphabet Inc	VS	Communication Services								●
Amcor PLC	VK	Basismaterialen		●	●					●
Banco do Brasil SA	Brazilië	Financiële instellingen		●	●					
Bank Negara Indonesia Persero Tbk PT	Indonesië	Financiële instellingen		●	●					
Bank Rakyat Indonesia Persero Tbk PT	Indonesië	Financiële instellingen		●	●					●
Bayer AG	Duitsland	Gezondheidszorg						●		
BHP Group Ltd	Australië	Basismaterialen	✓	●			●			●
BlackRock Inc	VS	Financiële instellingen								●
BP PLC	VK	Energie		●						●
Broadcom Inc	VS	IT								●
Charoen Pokphand Foods PCL	Thailand	Dagelijkse consumptiegoederen			●					
Chevron Corp	VS	Energie		●						●
China Steel Corp	Taiwan	Basismaterialen	✓		●					
Cholamandalam Investment and Finance Co Ltd	India	Financiële instellingen		●			●		●	●
Chugai Pharmaceutical Co Ltd	Japan	Gezondheidszorg						●		
Comcast Corp	VS	Communication Services		●			●			
Equity Residential	VS	Onroerend goed		●						
Grafton Group PLC	Ierland	Industrie					●			

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Der de kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Naam	Land	Sector	Prioriteitsbedrijf	Thema's						
				Klimaat- verandering	Milieuzorg	Mensenrechten	Arbeids- omstandigheden	Volksgezondheid	Ondernemings- bestuur	Bedrijfsethiek
Halliburton Co	VS	Energie					●		●	
Insulet Corp	VS	Gezondheidszorg			●	●		●		
JD Sports Fashion PLC	VK	Duurzame consumentengoederen					●			
Johnson & Johnson	VS	Gezondheidszorg						●		
JPMorgan Chase & Co	VS	Financiële instellingen	✓							●
Keyence Corp	Japan	IT	✓			●				
LG Chem Ltd	Zuid-Korea	Basismaterialen		●	●			●		
Livent Corp	VS	Basismaterialen		●	●	●				
Marathon Petroleum Corp	VS	Energie		●		●	●			●
Mercedes-Benz Group AG	Duitsland	Duurzame consumentengoederen		●						
Mitsubishi UFJ Financial Group Inc	Japan	Financiële instellingen		●						●
Mondelez International Inc	VS	Dagelijkse consumentengoederen						●		
Newell Brands Inc	VS	Duurzame consumentengoederen	✓	●	●	●		●		
Sasol Ltd	Zuid-Afrika	Basismaterialen	✓	●	●			●		
Sherwin-Williams Co/The	VS	Basismaterialen		●	●			●		
Shin-Etsu Chemical Co Ltd	Japan	Basismaterialen		●	●			●		
Syneos Health Inc	VS	Gezondheidszorg						●		
Takeda Pharmaceutical Co Ltd	Japan	Gezondheidszorg						●		
Tesla Inc	VS	Duurzame consumentengoederen	✓	●		●	●			
United Parcel Service Inc	VS	Industrie		●						●
Veolia Environnement SA	Frankrijk	Nutsbedrijven		●	●	●				
Vinci SA	Frankrijk	Industrie	✓	●						

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Engagementtrajecten en uw fonds: **rating** **groen**

In onderstaande tabellen staan alle ondernemingen waarmee wij het afgelopen kwartaal namens u contact hebben gehad en die het afgelopen kwartaal onderdeel vormden van uw portefeuille. De tabellen zijn opgesplitst op basis van de ESG-risicoscores (hoog, bovengemiddeld, matig, laag). Voor uitgebreide informatie over onze engagementactiviteiten verwijzen wij u graag naar de online **reo**® Partner Portal.

Naam	Land	Sector	Prioriteitsbedrijf	Thema's						
				Klimaat- verandering	Milieuzorg	Mensenrechten	Arbeids- omstandigheden	Volksgezondheid	Ondernemings- bestuur	Bedrijfsethiek
ACS Actividades de Construccion y Servicios SA	Spanje	Industrie		●						
Anglo American PLC	VK	Basismaterialen	✓	●						
ASE Technology Holding Co Ltd	Taiwan	IT			●				●	
Asian Paints Ltd	India	Basismaterialen		●	●			●		
Astellas Pharma Inc	Japan	Gezondheidszorg						●		
AstraZeneca PLC	VK	Gezondheidszorg					●			
Bank Central Asia Tbk PT	Indonesië	Financiële instellingen	✓		●					●
BNP Paribas SA	Frankrijk	Financiële instellingen							●	●
Brenntag SE	Duitsland	Industrie							●	●
Bristol-Myers Squibb Co	VS	Gezondheidszorg						●		
Carlsberg AS	Denemarken	Dagelijkse consumentengoederen		●		●	●			
Casino Guichard Perrachon SA	Frankrijk	Dagelijkse consumentengoederen		●	●					
Cathay Financial Holding Co Ltd	Taiwan	Financiële instellingen							●	
CEZ AS	Tsjechië	Nutsbedrijven	✓	●					●	
China Mengniu Dairy Co Ltd	Hong Kong	Dagelijkse consumentengoederen	✓	●	●					
Chipotle Mexican Grill Inc	VS	Duurzame consumentengoederen			●					
Cia Brasileira de Alumínio	Brazilië	Basismaterialen		●	●					
Compass Group PLC	VK	Duurzame consumentengoederen					●			
CRH PLC	Ierland	Basismaterialen	✓	●	●		●		●	
CSL Ltd	Australië	Gezondheidszorg						●		
Daiwa House Industry Co Ltd	Japan	Onroerend goed				●				

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Der de kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Naam	Land	Sector	Prioriteitsbedrijf	Thema's						
				Klimaat- verandering	Milieu- zorg	Mensenrechten	Arbeids- omstandigheden	Volks- gezondheid	Ondernemings- bestuur	Bedrijfs- ethiek
E.ON SE	Duitsland	Nutsbedrijven		●						●
Ecolab Inc	VS	Basismaterialen		●	●			●		
Edenred	Frankrijk	Financiële instellingen								●
Eiffage SA	Frankrijk	Industrie		●						
Eisai Co Ltd	Japan	Gezondheidszorg						●		
Eli Lilly & Co	VS	Gezondheidszorg	✓					●		●
Equinix Inc	VS	Onroerend goed		●						
Fast Retailing Co Ltd	Japan	Duurzame consumentengoederen				●	●			
General Mills Inc	VS	Dagelijkse consumentengoederen			●					●
Genus PLC	VK	Gezondheidszorg		●	●		●	●		●
Givaudan SA	Zwitserland	Basismaterialen		●	●			●		
Hana Financial Group Inc	Zuid-Korea	Financiële instellingen		●			●		●	●
HDFC Bank Ltd	India	Financiële instellingen	✓	●						●
Hill & Smith PLC	VK	Basismaterialen					●			
Home Depot Inc/The	VS	Duurzame consumentengoederen	✓	●	●	●	●			
HP Inc	VS	IT		●	●	●	●			
HSBC Holdings PLC	VK	Financiële instellingen		●						
J Sainsbury PLC	VK	Dagelijkse consumentengoederen			●					
Lowe's Cos Inc	VS	Duurzame consumentengoederen	✓	●	●	●	●			
Malayan Banking Bhd	Maleisië	Financiële instellingen		●	●	●				
Merck & Co Inc	VS	Gezondheidszorg						●		●
Nestle SA	Zwitserland	Dagelijkse consumentengoederen						●		
Nutrien Ltd	Canada	Basismaterialen		●	●			●		
NXP Semiconductors NV	Nederland	IT				●				
Orsted AS	Denemarken	Nutsbedrijven		●	●					●
PepsiCo Inc	VS	Dagelijkse consumentengoederen						●		
Pfizer Inc	VS	Gezondheidszorg						●		
PTT PCL	Thailand	Energie				●				●
PVH Corp	VS	Duurzame consumentengoederen					●			
Rio Tinto Ltd	Australië	Basismaterialen		●						●
Samsung Electronics Co Ltd	Zuid-Korea	IT					●			●
ServiceNow Inc	VS	IT								●
Shell PLC	VK	Energie	✓	●						●
Shimadzu Corp	Japan	IT					●	●		●
Shinhan Financial Group Co Ltd	Zuid-Korea	Financiële instellingen				●				●
Starbucks Corp	VS	Duurzame consumentengoederen					●			
Teleperformance	Frankrijk	Industrie				●	●			●

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Der de kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Naam	Land	Sector	Prioriteitsbedrijf	Thema's						
				Klimaat- verandering	Milieuzorg	Mensenrechten	Arbeids- omstandigheden	Volksgezondheid	Ondernemings- bestuur	Bedrijfsethiek
Tesco PLC	VK	Dagelijkse consumentengoederen					●			
Tokyo Electron Ltd	Japan	IT				●	●			
TotalEnergies SE	Frankrijk	Energie		●						
Umicore SA	België	Basismaterialen		●	●		●			
Unilever PLC	VK	Dagelijkse consumentengoederen						●		
United Overseas Bank Ltd	Singapore	Financiële instellingen		●	●					
Walt Disney Co/The	VS	Communication Services							●	●
WuXi AppTec Co Ltd	China	Gezondheidszorg						●		

Governance

Maatschappij

Milieu

Inleiding

ESG-risicoscore:

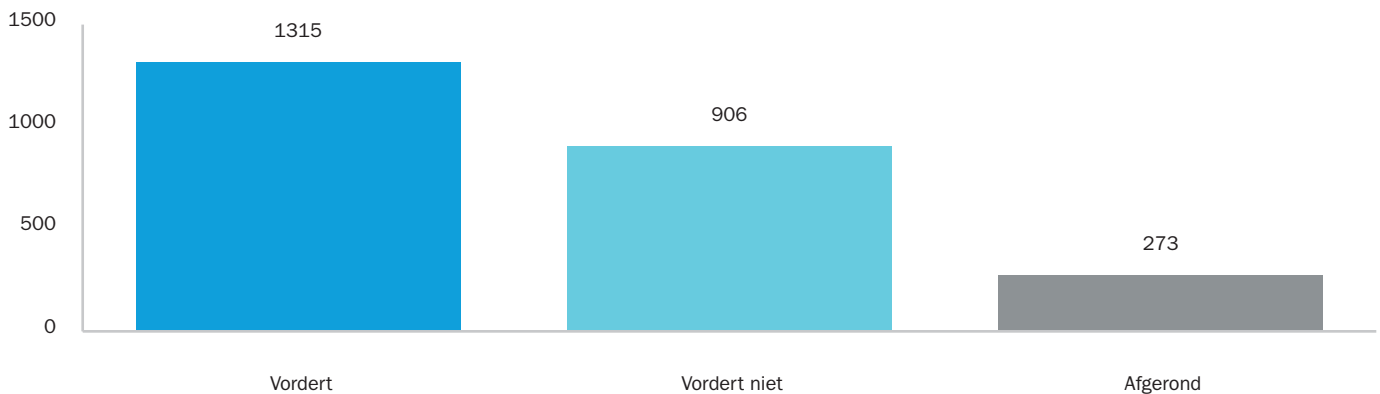
blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Voortgangsmonitor engagementdoelstellingen

In dit onderdeel vindt u een overzicht van de status van alle engagementdoelstellingen van de prioriteitsbedrijven in uw portefeuille en geeft een beoordeling of de engagement doelstelling voldoende vordert. Voor uitgebreide informatie over onze engagements met ondernemingen verwijzen wij u naar het online **reo**® klantenportaal.

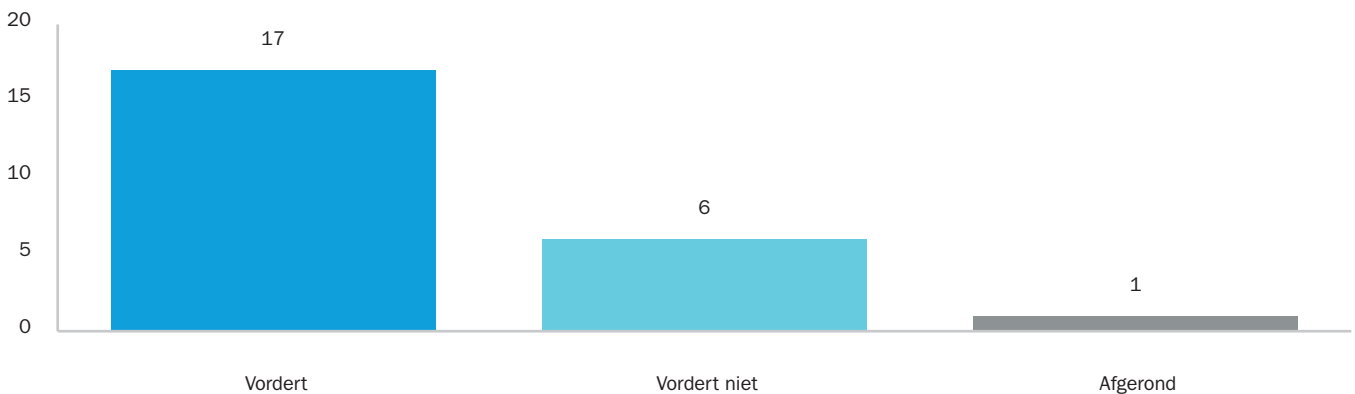
Doelstellingen engagement en geboekte vorderingen

Bron: Columbia Threadneedle Investments

In de grafiek wordt de stand van zaken weergegeven voor alle doelstellingen voor engagement.*

Kwartaaldoelstelling engagement en geboekte vorderingen

Bron: Columbia Threadneedle Investments

In de grafiek wordt de stand van zaken weergegeven voor alle doelstellingen voor engagement bij ondernemingen in uw portefeuille in het afgelopen kwartaal.

* Doelstelling sinds start in januari 2020

Onderneming	Engagementdoelstelling	Status	
Amazon.com Inc	Invoering mensenrechtenbeleid	○ ○ ○ ● ○	✓
	Personeelsbeleid	○ ○ ● ○ ○	✓
	Bewaking technologie gezichtsherkenning om zo algoritmische vooringenomenheid op te sporen	○ ○ ● ○ ○	✓
	Uitvoering due diligence klant in verband met aankoop technologie gezichtsherkenning	○ ○ ● ○ ○	✓
	Deelname Workforce Disclosure Initiative	○ ○ ● ○ ○	✓
	Betere toegang tot bestuur voor engagement	○ ● ○ ○ ○	✗
	Aanscherping mensenrechtenbeleid en due diligence	○ ○ ● ○ ○	✓
	Betere maatschappelijke informatieverschaffing	○ ○ ● ○ ○	✓
	Aantoonbare en doeltreffende klantenprocedures, plus toegang tot beroepsprocedures	○ ○ ● ○ ○	✓
	Melding accuratesse technologie gezichtsherkenning	○ ○ ● ○ ○	✓
	CO ₂ -uitstootbeheersing	○ ○ ○ ○ ●	✓
	Verbetering diversiteit topmanagement en personeel	○ ○ ○ ○ ●	✓
	Publiekelijke inzet voor ethische kunstmatige intelligentie (AI)	○ ○ ● ○ ○	✓
Anglo American PLC	Informatieverschaffing over aangescherpt governancekader klimaatlobbyen	○ ○ ○ ● ○	✓
	Bepaling scope 3 uitstootdoelen broeikasgassen	○ ○ ○ ○ ●	✓
	Publicatie maatstaven over afstemming klimaatdoelen op Parijs	○ ○ ○ ● ○	✓
	Verbetering informatieverschaffing scenarioanalyses	○ ○ ● ○ ○	✓
	Versterking kapitaalallocatie net zero	○ ○ ● ○ ○	✓
	Meer ambitie klimaatdoelen	○ ○ ● ○ ○	✓
	Versterking biodiversiteitsdoelen en publicatie evaluatiemethode	○ ○ ● ○ ○	✓
	Verbetering informatieverschaffing over engagement met inheemse bevolkingsgroepen	○ ○ ○ ● ○	✓
Formulering streefdoel methaanuitstoot	○ ○ ● ○ ○	✓	
Aroundtown SA	Versterking diversiteit onderneming	○ ○ ● ○ ○	✗

Governance
Maatschappij
Milieu
Inleiding

Key

- Engagement opgeschort ● Geformuleerd/Nog niet aangesproken ● Verwachting/punt van zorg aangekaart bij bedrijf
- Bedrijf zegt toe zich over verwachting/punt van zorg te buigen ● Bewijs van verandering bij bedrijf - Milestone
- ✓ Vordert ✗ Vordert niet

	Afschaffing extra volmachtformulieren op papier	● ○ ○ ○ ○ ○	⊗
	Beperking omvang inkoop eigen aandelen	● ○ ○ ○ ○ ○	⊗
Bank Central Asia Tbk PT	Formulering doelstellingen groene financiering	○ ○ ● ○ ○ ○	⊗
	Verbetering governance klimaatverandering	○ ○ ● ○ ○ ○	⊗
	Formulering positie over financiering fossiele brandstoffen	○ ○ ● ○ ○ ○	✓
	Invoering NDPE-beleid financiering palmolie	○ ○ ○ ○ ● ○	✓
	Uitvoering TCFD-aanbevelingen	○ ○ ○ ○ ● ○	✓
	Formulering sectorspecifieke richt-/beleidslijnen kredietverlening maatschappij en milieu	○ ○ ○ ○ ● ○	✓
Bank Mandiri Persero Tbk PT	Formulering maatstaven om effect van financiële inclusie-initiatieven te meten	○ ○ ● ○ ○ ○	⊗
	Verbetering werkwijzen medewerkerbetrokkenheid	○ ○ ● ○ ○ ○	⊗
	Onderzoek verband financieringsactiviteiten met SDG 14	○ ○ ● ○ ○ ○	⊗
	Formulering en invoering strategie en rapportage klimaatrisicobeheersing	○ ○ ○ ● ○ ○	✓
	Afstemming ESG-rapportage op internationale standaarden	○ ○ ● ○ ○ ○	⊗
	Formulering en publicatie op NDPE afgestemd beleid palmoliefinanciering	○ ○ ● ○ ○ ○	⊗
	Informatie over cijfers loonverschillen tussen mannen en vrouwen	○ ○ ● ○ ○ ○	⊗
	Verhoging aantal vrouwen in leiderschapsposities op het hoogste niveau	○ ○ ● ○ ○ ○	⊗
BHP Group Ltd	Publicatie reductiedoelen broeikasgassen op de (middel)lange termijn	○ ○ ○ ○ ● ○	✓
	Verbetering informatieverschaffing over engagement met inheemse bevolkingsgroepen.	○ ○ ● ○ ○ ○	✓
	Aanstaande publicatie scope 3-engagementplan	○ ○ ○ ○ ● ○	✓
	Formulering krachtig governancekader klimaatlobbyen	○ ○ ○ ○ ● ○	✓
	Aanscherping biodiversiteitsdoelen en -rapportage	○ ○ ○ ○ ● ○	✓
	Informatie over net zero in besluitvorming kapitaalallocatie	○ ○ ○ ● ○ ○	✓
	Verschaffing nadere informatie compensatie	○ ○ ○ ● ○ ○	✓

Key

- Engagement opgeschort
- Geformuleerd/Nog niet aangesproken
- Verwachting/punt van zorg aangekaart bij bedrijf
- Bedrijf zegt toe zich over verwachting/punt van zorg te buigen
- Bewijs van verandering bij bedrijf - Milestone
- ✓ Vordert
- ⊗ Vordert niet

Carnival PLC	Invoering traject voor CO ₂ -afbouw	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Uitgroeien tot werkgever die leefbaar loon betaalt	☒ ☐ ☐ ☐ ☐	☒
	Verbetering onafhankelijkheid belangrijkste commissies	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Inrichting sterker programma betrokkenheid personeel	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Formulering strategie en uitvoeringsplan biodiversiteit	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
China Mengniu Dairy Co Ltd	Bepaling wetenschappelijk onderbouwde doelen broeikasgasuitstoot	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Deelname klimaatenquête CDP	☐ ☐ ☐ ☐ ☒	☒
	Uitvoering risico-evaluatie arbeids/mensenrechten	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Formulering strategie biodiversiteit	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Toename voedings- en gezondheidsproducten	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
China Steel Corp	Publicatie biodiversiteitsdoelstellingen	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Melding scenarioanalyse 1,5°C	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Melding verbruikte hoeveelheid compensatie	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Publicatie afstemmingsverslag klimaatsector	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
Citigroup Inc	Versterking klimaatrisicomanagement	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Deelname Workforce Disclosure Initiative	☒ ☐ ☐ ☐ ☐	☒
CRH PLC	Pensioenbijdragen	☒ ☐ ☐ ☐ ☐	☒
	Uitgroeien tot werkgever die leefbaar loon betaalt	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Melding strategie en doelstellingen biodiversiteit	☐ ☐ ☐ ☒ ☐	☒
	Investerings afgestemd op 1,5°C	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Melding fysiek risico	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Inkoopbeleid biomassa	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
DP World Ltd/United Arab Emirates	Formulering actieplan biodiversiteit alle locaties	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Informatieverschaffing conform TCFD	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Bepaling klimaatdoelen en transitiestrategie	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Koppeling beloning bedrijfstop en duurzame prestaties	☐ ☐ ☐ ☒ ☐	☒

Key

- Engagement opgeschort
- Geformuleerd/Nog niet aangesproken
- Verwachting/punt van zorg aangekaart bij bedrijf
- Bedrijf zegt toe zich over verwachting/punt van zorg te buigen
- Bewijs van verandering bij bedrijf - Milestone
- Vordert
- Vordert niet

Governance

Maatschappij

Milieu

Inleiding

Eli Lilly & Co	Verbetering diversiteit en onafhankelijkheid bestuur	☐ ☐ ☐ ☒ ☐	☒
	Jaarlijkse publicatie milieumaatstaven	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Versterking rapportage over ESG-kwesties met behulp van informatiestandaarden en -kaders	☐ ☐ ☐ ☐ ☒	☒
	Analyse en publicatie man-vrouwverdeling in klinisch onderzoek	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Verbetering informatieverschaffing auditproces bij leveranciers	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
GFL Environmental Inc	Melding maatstaven voor de bewaking en evaluatie van de toegang tot geneesmiddelen	☐ ☐ ☐ ☐ ☒	☒
	Verbetering prestatie in Access to Medicine-index	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Publicatie actuele informatie ethiek- en compliancetrainingen	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Verbetering informatieverschaffing over beheerstrategieën ketenrisico en -verstoringen	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Verbetering informatieverschaffing over strategieën tegen antimicrobiële resistentie (AMR)	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
GFL Environmental Inc	Publicatie uitsplitsing naar diersoort van de dieren die bij testen zijn gebruikt	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Verdere ontwikkeling HR-strategie	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Publicatie benadering klimaatrisico	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
Haier Smart Home Co Ltd	Versterking informatie duurzaamheid	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Verbetering samenstelling bestuur	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Verbetering duurzaam toezicht, inclusief koppeling ESG-maatstaven en beloning bedrijfstop	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Definitie programma's e-afval en circulariteit	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Versterking inspanning diversiteit, gelijkheid en inclusie	☒ ☐ ☐ ☐ ☐	☒
HDFC Bank Ltd	Aanscherping due diligence keten	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Verbetering digitale expertise op bestuursniveau	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Versterking beheer klimaatverandering	☐ ☐ ☐ ☒ ☐	☒
	Versterking vertegenwoordiging vrouwen in personeelsbestand	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
Home Depot Inc/The	Verbetering bestuursdiversiteit naar gender	☐ ☐ ☐ ☐ ☒	☒
	Ontwikkeling krachtig raamwerk beheer mensenrechtenrisico	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒

Key

- Engagement opgeschort
- Geformuleerd/Nog niet aangesproken
- Verwachting/punt van zorg aangekaart bij bedrijf
- Bedrijf zegt toe zich over verwachting/punt van zorg te buigen
- Bewijs van verandering bij bedrijf - Milestone
- Vordert
- Vordert niet

	Reactie op het WDI		
ICICI Bank Ltd	Formulering benadering klimaatkwesties		
	Verbetering informatieverschaffing over personeelszaken		
	Externe certificering kaders gegevensbeveiliging		
	Versterking benadering ESR-management		
JBS S/A	Formulering sterk plan voor de gezondheid en het welzijn van het personeel		
	Verbetering arbeidsomstandigheden in de keten		
	Ontbossingsvrije keten		
	Vermindering impact op natuur van dierlijk afval		
JPMorgan Chase & Co	Verbetering afstemming beloning bedrijfstop		
	Verbetering robuustheid auditproces		
	Introductie CO ₂ -reductiedoelstellingen		
	Deelname Workforce Disclosure Initiative		
	Introductie CO ₂ -reductiedoelstellingen		
Keyence Corp	Publicatie volledig duurzaamheidsverslag		
	Verbeterd mensenrechtenprogramma		
	Invoering vertrouwelijke klachtenprocedure		
	Verbetering inhoud en uitvoering personeelsgerelateerde inhoud gedragscode		
	Verbetering diversiteit bestuur		
	Verbetering onafhankelijkheid bestuur		
	Verhoging niveau dividenduitkering		
Lowe's Cos Inc	Melding kader due diligence raamwerk		
	Risico-evaluatie mensenrechten		
	Verbetering prestaties gezondheid en veiligheid		
	Publicatie informatie loonkloof naar gender/ras		
Moderna Inc	Extra stappen om toegang tot Spikevax-vaccin te verhogen		

Governance

Maatschappij

Milieu

Inleiding

Key

- Engagement opgeschort
- Geformuleerd/Nog niet aangesproken
- Verwachting/punt van zorg aangekaart bij bedrijf
- Bedrijf zegt toe zich over verwachting/punt van zorg te buigen
- Bewijs van verandering bij bedrijf - Milestone
- Vordert
- Vordert niet

	Verschaffing informatie over risicobeheersing productveiligheid en -kwaliteit	○ ○ ○ ○ ●	✓
	Melding personeelsverloop	○ ○ ○ ○ ●	✓
	Uitbreiding toezegging toegang vaccins en therapieën	○ ○ ○ ○ ●	✓
	Versterking transparantie op prijsstelling coronavaccin	○ ○ ● ○ ○	✓
Procter & Gamble Co/The	Versterking due diligence mensenrechten	○ ○ ● ○ ○	✓
	Formulering strategie biodiversiteit	○ ○ ● ○ ○	✓
	Formulering strategie aanpak plasticverontreiniging	○ ● ○ ○ ○	✗
Reliance Industries Ltd	Scheiding rol CEO en voorzitter	● ○ ○ ○ ○	✗
	Opname klimaatdoelen in beloningsplan bedrijfstop	○ ○ ● ○ ○	✓
	Formulering en melding reductiedoelstellingen CO ₂ -uitstoot	○ ○ ○ ● ○	✓
	Aanscherping klimaatvaardigheden op bestuurs- en managementniveau	○ ○ ● ○ ○	✓
	Verbetering informatieverschaffing over klimaat	○ ○ ○ ● ○	✓
	Benoeming nieuwe, onafhankelijke bestuurders	○ ○ ○ ○ ●	✓
	Informatieverschaffing klimaatlobbyen	○ ○ ● ○ ○	✓
	Bepaling doel biodiversiteit en verbetering biodiversiteitsprestatie	○ ● ○ ○ ○	✗
	Aanscherping routekaart CO ₂ -afbouw	○ ○ ● ○ ○	✓
	Afstemming bedrijfsinvesteringen op klimaatdoelen	○ ○ ● ○ ○	✓
Sasol Ltd	Uitfasering fossiele brandstoffen	○ ○ ● ○ ○	✓
	Ontwikkeling sterker programma uitstootreductie	○ ○ ● ○ ○	✓
	Uitfasering gevaarlijke chemicaliën	○ ○ ● ○ ○	✓
Shell PLC	Formulering strategie net zero-uitstoot in 2050	○ ○ ○ ○ ●	✓
	Uitgroeien tot werkgever die leefbaar loon betaalt	○ ○ ● ○ ○	✗
	Verbetering TCFD-informatie	○ ○ ● ○ ○	✓
	Versterking aanpak en informatie relaties met de gemeenschap	○ ○ ● ○ ○	✓
	Verbetering informatie over compensatie en CCS-strategie	○ ○ ● ○ ○	✓

Key

● Engagement opgeschort ● Geformuleerd/Nog niet aangesproken ● Verwachting/punt van zorg aangekaart bij bedrijf

● Bedrijf zegt toe zich over verwachting/punt van zorg te buigen ● Bewijs van verandering bij bedrijf - Milestone

✓ Vordert ✗ Vordert niet

	Verbetering biodiversiteitsinformatie en formulering doelstellingen		
	Nigeria: verbetering voorkomen omkoping en corruptie		
	Herziene CO ₂ -afbouwstrategie vanwege besluit rechtbank en nieuw netto nul-advies IEA		
	Verduidelijking en versterking klimaatelementen in bezoldiging		
	Verbetering doelstellingen broeikasgassen ter afstemming op 1,5°C		
Tencent Holdings Ltd	Verbetering informatieverschaffing over klimaat		
	Formulering doelstellingen diversiteit en inclusie		
	Verslag klachtenprocedure		
	Verbetering samenstelling bestuur		
	Verbetering toezichtproces dochterondernemingen		
	Verbetering rapportage medewerkerbetrokkenheid		
	Contract externe accountants één keer in de tien jaar aanbesteed; informatie over aansteltermijn accountants		
Tesla Inc	Deelname Workforce Disclosure Initiative		
	Aanscherping due diligence mensenrechten		
	Inzet voor sociaal overleg en vrijheid van vereniging		
	Verbetering diversiteit en onafhankelijkheid bestuur		
	Verbetering klimaatinformatie		
	Verbetering informatieverschaffing diversiteit, gelijkheid en inclusie		
	Uitvoering onafhankelijke evaluatie arbeidsbeheer		
TJX Cos Inc/The	Verbetering inspanning leefbaar loon in keten		
	Arbeidsomstandigheden keten		
	Beheer chemische stoffen		
	Afvalbeheer en circulariteit		
Valero Energy Corp	Melding uitstoot aan de hand van standaardmethoden voor de sector en verbetering scenarioanalyse		

Key

- Engagement opgeschort
- Geformuleerd/Nog niet aangesproken
- Verwachting/punt van zorg aangekaart bij bedrijf
- Bedrijf zegt toe zich over verwachting/punt van zorg te buigen
- Bewijs van verandering bij bedrijf - Milestone
- Vordert
- Vordert niet

	Verbetering onafhankelijkheid belangrijkste commissie	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Verbetering afstemming beloning bedrijfstop	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Introductie langetermijnstreefdoel net zero	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Formulering doelstelling scope 3	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Formulering doelstellingen die niet afhangen van niet-gerealiseerde uitstoot	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
Vedanta Resources Ltd	Melding evaluatie financiële klimaatrisico's	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Toezegging langetermijndoel CO ₂ -afbouw in lijn met de nationale belofte	☐ ☐ ☐ ☐ ☒	☒
	Verbetering informatie over aanpak mensenrechtenbeheer	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Toezegging geen kwetsbare of beschermde leefgebieden te betreden	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Formulering doelstellingen water voor hele groep	☐ ☐ ☐ ☒ ☐	☒
	Informatieverschaffing over de manier waarop de ambitie 'no net loss' wordt gemeten en gerealiseerd	☐ ☐ ☐ ☒ ☐	☒
	Rapportage en reductie scope 3-uitstoot	☐ ☐ ☐ ☒ ☐	☒
Vinci SA	Afstemming kapitaalinvesteringen op Parijs	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Publicatie methode voor evaluatie, bewaking en tegengaan moderne slavernij in keten	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
Volkswagen AG	Introductie beleid nul wervingsvergoeding	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Deelname Workforce Disclosure Initiative	☐ ☐ ☐ ☐ ☒	☒
	Verificatie door derden van klimaatdoelen	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Bekendmaking gedetailleerde strategie CO ₂ -afbouw en plannen kapitaalinvesteringen	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Publicatie verslag klimaatlobbyen	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒
	Publicatie scenarioanalyse klimaat	☐ ☐ ☒ ☐ ☐	☒

Key

Engagement opgeschort Geformuleerd/Nog niet aangesproken Verwachting/punt van zorg aangekaart bij bedrijf

Bedrijf zegt toe zich over verwachting/punt van zorg te buigen Bewijs van verandering bij bedrijf - Milestone

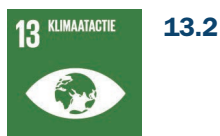
Vordert Vordert niet

Casestudies

Southwest Airlines Co

Vertrouwelijk (Niet in portefeuille)

Land: VS	Sector: Industrie	Prioriteitsbedrijf: ✓
ESG-risicoscore: ●	Reactie op engagement: Voldoende	Thema: Klimaatverandering
Onderwerp: Hoge vlucht, maar nog ruimte voor verbetering		

Achtergrond

Southwest Airlines opereert vanuit Dallas in Texas. Het bedrijf is een grote uitstoter van CO₂: scope 1 kwam in 2021 uit op 16 miljoen ton. In dat jaar is een streefdoel geformuleerd voor de reductie van de uitstootintensiteit met 20% in 2030. We hadden de luchtvaartmaatschappij bij herhaling gevraagd om zo'n streefdoel te formuleren en vonden die 20% op dat moment een stap voorwaarts. Inmiddels is Southwest een van de weinige grote Amerikaanse luchtvaartmaatschappijen die niet is afgestemd op minder dan 2°C. De strategie voor de CO₂-afbouw leunt op de korte termijn zwaar op nieuwere, efficiëntere vliegtuigen en verhoging van het percentage duurzame brandstof (sustainable aviation fuel of SAF). Veel van de SAF op de markt op dit moment is afkomstig van biobrandstoffen. De productie daarvan kan weer een negatief effect hebben op de beschikbaarheid van voedsel en biodiversiteit. Bovendien moet het aanbod van SAF fors groeien om te voldoen aan de toekomstige vraag. Southwest is traag en heeft geen duidelijke strategie om SAF zeker te stellen. Tot slot kunnen vliegtuigstrepen (contrails) goed zijn voor wel twee derde van de impact op de opwarming van de aarde. Diverse luchtvaartmaatschappijen beheersen die contrails door de route bij te stellen. Southwest moet een eerste stap nog zetten.

Actie

Als gevolg van onze analyse van de prestaties van Southwest Airline hebben we de onderneming sinds begin 2022 intensief op de genoemde problemen aangesproken: zes keer, inclusief de meest recente call met het ESG-team in februari 2023. Onze drie belangrijkste verzoeken: 1. Verhoging van het streefdoel voor CO₂-afbouw op de middellange termijn afgestemd op een toekomst ruim onder de 2°C. 2. Publicatie van het SAF-inkoopbeleid. Dat moet beleggers duidelijkheid bieden over de screening van ESG-risico's bij de aankoop, alsook over de SAF-inkoopstrategie. 3. Invoering maatregelen voor de beheersing van het opwarmingseffect van contrailvorming.

Oordeel

In de meest recente bijeenkomst zei Southwest de aangescherpte klimaatdoelen in mei te zullen aankondigen. De onderneming heeft ook als een van de eerste luchtvaartmaatschappijen de vijf criteria voor SAF-beleid bekendgemaakt. In dat beleid staat welke soorten SAF er wel of niet worden gebruikt. Southwest werd tevens mede-oprichter van de Contrail Impact Task Force, en werkt mee aan de ontwikkeling en implementatie van experimenten met vluchten die modelvoorspellingen moeten valideren, de kosten en afwegingen doorgronden en de opname van contrailbeheer in de exploitatie van vliegtuigen moeten verifiëren. Southwest heeft goede vorderingen geboekt, maar ruimte voor verbetering is er ook (verdere details over de CO₂-strategie en de invoering van contrailbeheertechnologie).

ESG-risicoscore:	blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.
Reactie op engagement:	Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●
(Niet in portefeuille) (In portefeuille)	Ons oordeel over hoe constructief de onderneming reageert op ons engagement. De beoordeling is Goed/Voldoende/Onvoldoende. Deze indicator geeft aan of het bedrijf in de portefeuille van de klant wordt gehouden.

BlueScope Steel Ltd

Vertrouwelijk (Niet in portefeuille)

Land: Australië	Sector: Basismaterialen	Prioriteitsbedrijf: X
ESG-risicoscore: ●	Reactie op engagement: Goed	Thema: Klimaatverandering; Milieubeheer
Onderwerp: Realisatie net zero in staalproductie Australië		
 15 LEVEN OP HET LAND	15.5	 13 KLIMAATACTIE
		13.2

Achtergrond

BlueScope Steel is een in Australië gevestigde staalproducent met activiteiten in Australië en de VS. Het bedrijf verzorgt tevens gepoedercoate en gelakte platstaalproducten en gebruikt daarvoor staal dat het inkoopt of zelf produceert. Port Kembla Steelworks (in Australië) is de grootste fabriek van BlueScope en produceert jaarlijks ruim 40% van het totaal ruwstaal. BlueScope heeft zich vastgelegd op net zero voor scope 1 en 2 en heeft een Executive Climate Change Office ingesteld. De net zero-strategie is gebaseerd op de inkoop van groene waterstof en de opschaling van DRI-EAF ('direct reduced iron – electric arc furnaces) met waterstoftechnologie. BlueScope loopt echter tegen problemen aan: Shell heeft zich teruggetrokken uit een deal voor de bouw van een productiefabriek voor groene waterstof in Australië. Het plan om de (op kolen draaiende) hoogoven in Port Kembla te herstellen, stuitte eveneens op de nodige problemen in de vorm van zich aandienende CO₂-regelgeving en het sentiment bij het grote publiek.

Actie

We hebben het afgelopen halfjaar twee keer met BlueScope over het onderwerp gesproken. Het bedrijf is doorgaans open, ontvankelijk en goed op de hoogte van klimaat- en duurzaamheidskwesties. BlueScope is tevens betrokken bij diverse klimaatgroeperingen (Science Based Target initiative (SBTI) for Steel, Responsible Steel Initiative (RSI)) en draagt actief bij aan de verduurzamingsinspanning in de sector. Verbeterpunten zijn er echter ook: we hebben het team aangesproken op de formulering van een streefdoel scope 3: omdat het concern ook staal en aluminium inkoopt, is er sprake van een belangrijke scope 3-voetafdruk (in vergelijking met andere staalfabrikanten). Ook ontbreken doelstellingen en strategie op het gebied van biodiversiteit en natuur. Dat was aanleiding voor meerdere contacten (schriftelijk en verbaal) over het belang van de verankering van biodiversiteits- en natuurdoelen in de klimaatstrategie. Wat betreft de upgrade van Port Kembla hebben we gewezen op het risico van gestrande activa op de lange termijn. We zetten vraagtekens bij de aanname dat het herstel van de hoogoven (en dus op kolen gebaseerde staalproductie) de meest kostenefficiënte optie is, in het bijzonder vanwege de toenemende wet- en regelgeving over CO₂ in Australië. BlueScope zou hierop een stresstest hebben losgelaten en is in gesprek met de Australische overheid over Australian Carbon Credit Unions (ACCU's), die centraal staan in het prijsmechanisme voor CO₂. We blijven de ontwikkeling op de voet volgen.

Oordeel

BlueScope staat open voor engagement en het team is goed geïnformeerd. Volgens ons kan het echter wel wat ambitieuzer met het uitstootreductiedoel en biodiversiteitsplan, vooral op punten waar BlueScope achterloopt op de concurrentie (o.a. natuurimpacts en doelstellingen scope 3), naast ook een duidelijkere langetermijnkostenanalyse van de voortzetting van op kolen gebaseerde staalproductie in het licht van een aanzienlijk toezichtsrisko. We blijven BlueScope in 2023 op deze onderwerpen aanspreken.

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Reactie op engagement:

Ons oordeel over hoe constructief de onderneming reageert op ons engagement. De beoordeling is Goed/Voldoende/Onvoldoende.

(Niet in portefeuille) (In portefeuille)

Deze indicator geeft aan of het bedrijf in de portefeuille van de klant wordt gehouden.

Umicore SA Openbaar (In portefeuille)

Land: België	Sector: Basismaterialen	Prioriteitsbedrijf: X
ESG-risicoscore: ●	Reactie op engagement: Voldoende	Thema: Klimaatverandering; Milieubeheer; Arbeidsomstandigheden

Onderwerp: Verbetering milieueffecten en gezondheid en veiligheid

Achtergrond

Umicore is een toonaangevende producent van autokatalysatoren voor lichte en zware voertuigen. Het bedrijf wil zich positioneren als producent van accumaterialen voor elektrische auto's, stationaire opslag en draagbare elektronica. Belangrijke raffinage- en metaalrecyclingcapaciteiten heeft Umicore ook. Het concern is met name sterk in de raffinage van platina-groepmetalen. In het kader van het RISE-project 2030 (het nieuwe, in 2022 gelanceerde strategische plan dat de waardegroei moet versnellen) verwacht Umicore voort te bouwen op de voorloperspositie in schone mobiliteitsmaterialen en recycling. Die groei gaat gepaard met meer stress door belangrijke sociale en milieuproblemen die met die activiteiten samenhangen, namelijk rond waterverbruik, afvalbeheer en gezondheid en veiligheid van het personeel. Recycling is soms smerig, zoals in het verleden wel is gebleken bij de problemen met loodvergiftiging op de locatie in Hoboken (gespecialiseerd in de recycling van accu's door middel van de winning van edelmetalen als zilver, goud en platina).

Actie

We hebben in een call met de ESG Director van Umicore gesproken over de materiële ESG-problematiek tegen de achtergrond van de geplande expansieve groei. Op milieugebied zijn de emissiereductiedoelstellingen voor 2030 door het SBTi goedgekeurd, inclusief een op intensiteit gebaseerd streefdoel voor scope 3. Zelf hadden we om een absoluut doel gevraagd, maar volgens Umicore was dat met de huidige groeistrategie niet haalbaar. Vorig jaar is Umicore van start gegaan met een gespecialiseerd programma voor waterrentmeesterschap. We hebben de call gebruikt om meer te weten te komen over de werkzaamheden en wat er in het komende jaar te verwachten valt. De onderneming heeft de eerste twee locaties in kaart gebracht waar zich waterproblemen kunnen voordoen (beide in België) en hoopt later in het jaar een aantal kwantitatieve doelen te formuleren, o.a. voor waterverbruik/hergebruik/ingenomen niveaus/intensiteit. Umicore gaf toe dat afvalbeheer een probleem blijft. Het grootste deel van dat afval zit bij de recyclinglocatie Hoboken, waar de helft van de input uit secundair materiaal bestaat. Eventueel gevaarlijk afval waarvan recycling niet mogelijk is, wordt volgens de wettelijke richtlijnen afgevoerd. Positief is dat er wordt gekeken naar de beste manier om over deze recyclingactiviteiten te rapporteren en uiteindelijk ook om recyclingdoelstellingen te formuleren.

Oordeel

Umicore is zich bewust van de eigen impact op milieu en maatschappij en blijkt verrassend eerlijk in de inschatting van hoe de zaken er voorstaan. Het lijkt geen twijfel dat er nog een hoop te doen is om die impact op te vangen en te minimaliseren, maar we vinden de genomen stappen zeer bemoedigend. We kijken uit naar de ontwikkelingen in het programma voor waterrentmeesterschap later in het jaar en verwachten streefdoelen op het niveau van de locaties die risico lopen. We verwachten daarnaast een verdere ontwikkeling van de veiligheidspraktijken en het -protocol om in de volgende rapportageronde tijdverlies door ongevallen omlaag te krijgen (dat was in 2022 gestegen).

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Reactie op engagement:

Ons oordeel over hoe constructief de onderneming reageert op ons engagement. De beoordeling is Goed/Voldoende/Onvoldoende.

(Niet in portefeuille) (In portefeuille)

Deze indicator geeft aan of het bedrijf in de portefeuille van de klant wordt gehouden.

Teck Resources Ltd

Vertrouwelijk (Niet in portefeuille)

Land: Canada	Sector: Basismaterialen	Prioriteitsbedrijf: X
ESG-risicoscore: ●	Reactie op engagement: Goed	Thema: Klimaatverandering; Milieubeheer
Onderwerp: Verbetering benadering klimaatverandering en natuur		
 7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE	7.3	 15 LEVEN OP HET LAND
		15.5

Achtergrond

Teck Resources is een Canadees mijnbouwconcern in metallurgische kolen, koper, zink, edelmetalen en oliezanden in Noord- en Latijns-Amerika. De onderneming staat hoofdzakelijk bloot aan risico's als biodiversiteit, klimaat en water. Door de impact van de locaties leeft de onderneming dikwijls op gespannen voet met de lokale gemeenschap. Teck heeft zich vastgepind op net zero in 2050 voor scope 1, 2 en 3. Er zijn tussentijdse doelen geformuleerd en de strategie is naar onze mening vrij krachtig. Er is tevens een overkoepelend doel van een 'per saldo positief effect op de biodiversiteit'. Sommige activa van Teck, zoals die in Elk Valley in Canada, liggen onder vuur vanwege de impact ervan op de lokale waterbronnen en dus op de lokale gemeenschap.

Actie

We hebben sinds 2018 16 keer met Teck gesproken. Op klimaatverandering boekt de onderneming goede vorderingen. Wel hebben we gevraagd om meer duidelijkheid over de vermindering van de uitstoot scope 1 en 3 op de korte termijn. Bovendien moeten klimaatverandering en veerkracht volledig in het investeringskader worden verwerkt. Velen uit de subtop van het bedrijf waren in december 2022 aanwezig bij COP15. Teck ambieert een voorlopersfunctie bij natuuronderwerpen en werkt met inheemse bevolkingsgroeperingen (positief). Punt van zorg is de nadruk op compensatie en natuurbehoud ten koste van de aanpak van de operationele effecten. Dat leidt weer tot problemen met de gemeenschap, biodiversiteit, vergunningen en publiciteit. We hebben ons rapport over best practices gedeeld. Volgens Teck een goed kader dat past bij de natuurrapportage die het bedrijf op dit moment via de International Council on Mining and Metals uitvoert. Teck gaat goed om met gemeenschapsrelaties en inheemse rechten, mede dankzij de sterke bescherming daarvan door de Canadese overheid. We hebben nadrukkelijk gevraagd om vorderingen op het gebied van waterverontreiniging. De onderneming denkt dat de meest recente plannen de komende jaren de belangrijkste problemen zullen oplossen.

Oordeel

Het management van Teck lijkt doordrongen van maatschappelijke en milieukwesties en stelt de kaders in die duidelijk richting geven. De volgende stap wordt om de informatieverschaffing en duidelijkheid over specifieke acties en bestedingen te verbeteren. Aanscherping van de focus op vermindering van de directe effecten is eveneens belangrijk, want juist die hebben vaak de meest materiële gevolgen voor financiën, toezicht en reputatie (en dit zijn de grootste impacts die men zelf in de hand heeft).

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Reactie op engagement:

Ons oordeel over hoe constructief de onderneming reageert op ons engagement. De beoordeling is Goed/Voldoende/Onvoldoende.

(Niet in portefeuille) (In portefeuille)

Deze indicator geeft aan of het bedrijf in de portefeuille van de klant wordt gehouden.

Projecten

Project: Fysiek risicobeheer

Thema: Milieu

Doelstelling

De klimaatverandering wordt heftiger en veroorzaakt veranderingen in de omvang en gevolgen van extreme weersomstandigheden, zoals droogte, natuurbranden en overstromingen. Bedrijven met (keten)activiteiten in kwetsbare gebieden lopen meer kans op onderbrekingen, schade aan activa en levensbedreigende situaties. We gaan in gesprek met een gerichte groep bedrijven in de sector chemie en elektronicaproductie. We willen graag weten hoe de huidige risicosystemen zich verhouden tot de verwachtingen van beleggers, zoals beschreven in de IIGCC-verklaring Physical Climate Risks and Opportunities. De bedrijven worden gestimuleerd om eventuele tekortkomingen aan te pakken.

Voortgang

We blijven ook in 2023 in gesprek met een gerichte groep bedrijven over de aanwezige risicosystemen en hoe die zich verhouden tot de verwachtingen voor fysieke risico's. We hebben contact gezocht met 11 namen en in het eerste kwartaal daadwerkelijk met 6 daarvan gesproken. De resterende 24 bedrijven worden in het tweede kwartaal benaderd. Een engagementtraject is gestart met bouw- en infrastructuurbedrijven Barratt Developments, Skanska en Ferrovial, supermarkketens Casino en Ebro, evenals gasmaatschappij SNAM. De mate waarin die bedrijven de fysieke risico's evalueren en bewaken varieert naar bedrijfsmodel en de mate waarin de klimaatrapportage is ontwikkeld. Van de 6 bedrijven rapporteren er 4 in overeenstemming met de verwachtingen van de Taskforce for Climate-related Financial Disclosure (TCFD). Bij alle vier is sprake van enige mate van scenario-analyse. Alleen Ebro en Casino rapporteerden niet aan het TCFD. Op bestuurtoezicht was er bij 4 ondernemingen duidelijk bewijs van overzicht en waren fysieke risico's opgenomen in de risicolijst. In de bouw varieert de mate waarin fysiek risico wordt meegewogen naar gelang het bedrijfsmodel. Zo is bij Skanska 80% van de omzet afhankelijk van bouwprojecten. Een belangrijk risico is hier het verlies aan werkuren als gevolg van toenemende hitte (of andere extreme weersomstandigheden) tijdens de bouw. Ferrovial is daarentegen meer blootgesteld aan feitelijke infrastructuur. Het bedrijf exploiteert tolwegen en luchthavens, naast ook bouwprojecten. De onderneming kon geen afdoende bewijs overleggen dat er op groepsniveau rekening wordt gehouden met fysieke risico's. De voedselindustrie staat bloot aan fysiek risico in verband met het aanbod van landbouwproducten. Casino onderkent het potentiële effect op de prijzen en de beschikbaarheid van grondstoffen op basis van twee klimaatscenario's. Ebro Foods vertrouwt op een flexibel inkoopmodel voor de beheersing van effecten op de kwaliteit van grondstoffen en beschikbaarheid en ziet fysieke risico's als onderdeel van het totale marktrisico; de rapportage over en het toezicht op die risico's blijven echter achter bij de concurrentie. Bij nutsbedrijven stimuleerden we SNAM om meer informatie te verstrekken over de blootstelling aan fysiek risico door hiervoor een scenarioanalyse uit te voeren, vooral bij locaties van hogere waarde, zoals internationale activa, opslagfabrieken, hervergassingsinstallaties en LNG-terminals.

Project: Nul ontbossing

Thema: Milieu

Doelstelling

Ontbossing is een belangrijke aanjager van de dubbele crisis van biodiversiteitsverlies en klimaatverandering. De vernietiging en versnippering van bossen is de belangrijkste reden voor uitstervende (dier)soorten wereldwijd. Ontbossing en bosdegradatie zijn goed voor tot wel 15% van de door menselijke activiteit veroorzaakte CO₂-uitstoot. Voor het overgrote deel houdt dat verband met de productie van grondstoffen zoals palmolie, soja, veeproducten, hout, cacao, koffie en rubber. We hebben een tool ontwikkeld waarmee we de kwaliteit van het ontbossingsbeheer van emittenten in de grondstoffenketen kunnen beoordelen. We combineren cijferreeksen van bronnen als Forest 500, CDP Forests, ZSL SPOTT, Forests & Finance en MSCI om namen op het spoor te komen met een materiële blootstelling aan ontbossingseffecten en -risico's en met slecht kwaliteitsbeheer. Als gevolg van onze analyse weten we dat emittenten het vaakst falen op criteria als doelstellingen en traceerbaarheid. We vragen van emittenten om zich vast te leggen op het niet omzetten van natuurlijke ecosystemen en/of nul ontbossing, en om ten minste 90% van de totale productie/consumptie van alle risicogroundstoffen te traceren tot de relevante productielocatie of verwerkende fabriek. We spreken emittenten daarnaast aan op beleid en procedures, certificering, due diligence, steun aan inheemse groepen en kleine boeren, alsmede risico-evaluaties.

Voortgang

In het ontbossingsproject spreken we een groep bedrijven aan die volgens onze analyse materiële aanjagers zijn van ontbossing en die ondermaatse beheersystemen hebben. We vragen dat zij zich vastleggen op het niet omzetten van natuurlijke ecosystemen en/of nul ontbossing, en ten minste 90% van de totale productie/consumptie van alle risicogroundstoffen te traceren tot de relevante productielocatie of verwerkende fabriek. In het eerste kwartaal hebben we 17 engagementcontacten gehad met 14 bedrijven die in het kader van dit project als prioriteit zijn aangemerkt: • Adient heeft ontbossingsbeleid gepubliceerd naar aanleiding van ons advies en heeft een adviesgroep ingesteld in samenwerking met diverse ngo's (kwartaalbijeenkomsten). We stimuleren Adient om een expliciete toezegging van geen ontbossing te doen en om zich in te zetten voor een betere traceerbaarheid en due diligence voor leveranciers. • We hebben gesproken met de ESG-leads bij Walmart. De onderneming verwacht in 2023 met een concretere update te komen over de geboekte vorderingen in de richting van nul ontbossing en de realisatie van biodiversiteitstoezeggingen. We hebben onze verwachtingen geschetst voor een stap voorwaarts in de ontbossingsstrategie en -maatstaven. • Van International Paper vonden we de toezeggingen en de op technologie gebaseerde risicobewaking bemoedigend. We hebben de onderneming gestimuleerd om de streefdatum voor de inkoop van 100% vezel uit duurzaam beheerde bossen naar voren te halen van 2030 naar 2025, en om duidelijke biodiversiteitsdoelen voor beheerde bossen te formuleren. • We hebben bij Banco do Brasil een positieve call gehad met leden van het IR-, het duurzaamheids- en het agribusinessfinancieringsteam. We hebben de bank aangespoord om publieke informatie bekend te maken over de beheersing van ontbossingsrisico en het due diligence-proces aan te scherpen voor zowel verwerkers als producenten. In het tweede kwartaal richten we ons op de uitbreiding van het project naar andere risicobedrijven die we in kaart hebben gebracht, alsook op de follow-up met de achterblijvers.

Milestones en uw fonds

In de onderstaande tabel ziet u alle ondernemingen terug waar wij namens u het afgelopen kwartaal een mijlpaal ('milestone') hebben geboekt. Dit betreft ondernemingen die het afgelopen kwartaal onderdeel vormden van uw portefeuille. Zo'n milestone is de uitkomst van onze engagementsinspanningen (doorgaans over eerdere kwartalen) en wordt beoordeeld op basis van de mate waarin de beleggerswaarde wordt beschermd. Voor uitgebreide informatie over onze engagementactiviteiten die tot deze milestones hebben geleid, verwijzen wij u graag naar de online **reo**® Partner Portal.

Naam	Land	Sector	Prioriteitsbedrijf	ESG-risicoscore	Thema's						
					Klimaatverandering	Milieuzorg	Mensenrechten	Arbeidsomstandigheden	Volksgezondheid	Ondernemingsbestuur	Bedrijfsethiek
★ ★ ★											
Danske Bank A/S	Denemarken	Financiële instellingen		●	●						
★ ★											
Bank Central Asia Tbk PT	Indonesië	Financiële instellingen	✓	●	●	●					
Mizuho Financial Group Inc	Japan	Financiële instellingen		●	●						
Unicharm Corp	Japan	Dagelijkse consumentengoederen		●	●						
★											
Bank Mandiri Persero Tbk PT	Indonesië	Financiële instellingen	✓	●	●						
CIMB Group Holdings Bhd	Maleisië	Financiële instellingen		●		●					
International Flavors & Fragrances Inc	VS	Basismaterialen		●	●						
Mercedes-Benz Group AG	Duitsland	Duurzame consumentengoederen		●	●						
Petroleo Brasileiro SA	Brazilië	Energie		●	●						

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Milestones in detail

Danske Bank A/S

Land: Denemarken	Sector: Financiële instellingen	Prioriteitsbedrijf: ✕
ESG-risicoscore: ●	Onderwerp: Klimaatverandering	Milestone Rating: ★★

Omschrijving milestone:

Danske Bank heeft de positieverklaring over fossiele brandstoffen aangepast en de bewoording zodanig gewijzigd dat er geen herfinanciering of nieuwe langetermijnfinanciering wordt aangeboden aan bedrijven in de olie- en gasexploratie en -productie die geen geloofwaardig transitieplan in overeenstemming met Parijs formuleren. In het kader daarvan worden dit soort (her)financieringen niet meer verstrekt aan concerns die het aanbod van olie en gas willen uitbreiden tot voorbij wat er op 31 december 2021 voor ontwikkeling was goedgekeurd. Danske behoort hiermee tot een minderheid die bij de financieringscriteria voor olie en gas verder gaan dan projectfinanciering (naar corporate financiering). We hadden de bank aangesproken op klimaatrisicobeheer en de omgang met olie en gas.

Bank Central Asia Tbk PT

Land: Indonesië	Sector: Financiële instellingen	Prioriteitsbedrijf: ✓
ESG-risicoscore: ●	Onderwerp: Milieuzorg	Milestone Rating: ★★

Omschrijving milestone:

Bank Central Asia heeft in haar jongste duurzaamheidsverslag aangekondigd kredietbeleid op basis van maatschappij- en milieurisico's te hebben geïntroduceerd voor sectoren buiten palmolie, namelijk voor kolenmijnen, tolwegen, hout en bossen, cement en staal. Net als in het beleid voor palmolie geeft dat beleid in de praktijk aan dat kredietnemers moeten voldoen aan de wettelijke vereisten, naast een aantal extra criteria die door de bank worden gestimuleerd. Hoewel er maar minimaal informatie is over die kerncriteria en de uitvoering van het beleid is dit toch een positieve ontwikkeling. We hebben de onderneming in september 2021 voor het eerst aangesproken op risicobeheer maatschappij en milieu. Op dat moment was er buiten de palmoliesector geen due diligence of beleid. In de follow-up hebben we gevraagd om beleid voor andere sectoren en noemden we o.a. energie, cement en de bouw. We hebben de onderneming in januari voor het laatst gesproken. Er werd toen verwezen naar dit nieuwe beleid en wij hebben gevraagd naar de implementatie.

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Bank Central Asia Tbk PT

Land: Indonesië	Sector: Financiële instellingen	Prioriteitsbedrijf: ✓
ESG-risicoscore: ●	Onderwerp: Milieuzorg	Milestone Rating: ★★
 15.2		

Omschrijving milestone:

Bank Central Asia heeft kredietbeleid palmolie bekendgemaakt en ingevoerd. Volgens dat beleid moeten kredietnemers in grote lijnen aan de wettelijke vereisten voldoen, maar er wordt ook nadrukkelijk gevraagd om naleving van het principe van No-Deforestation, No-Peat, No-Exploitation (NDPE). We hadden in eerste instantie in augustus 2021 met de bank gesproken. Bij een vervolgesprek in oktober vroegen we naar de kredietvoorwaarden voor de sector palmolie en of de bank een NDPE-vereiste wilde overwegen. Een en ander kwam in januari opnieuw aan de orde: de bank stimuleert NDPE maar stelt het principe niet als vereiste.

Bank Central Asia Tbk PT

Land: Indonesië	Sector: Financiële instellingen	Prioriteitsbedrijf: ✓
ESG-risicoscore: ●	Onderwerp: Klimaatverandering	Milestone Rating: ★★
 12.6		

Omschrijving milestone:

BCA heeft in zijn jongste duurzaamheidsverslag verbeterde informatie verschaft over het klimaatrisicobeheer en afstemming op de TCFD-aanbevelingen, o.a. de ontwikkeling van een overkoepelende routekaart voor klimaatverandering alsook een toezegging dat de uitstoot van broeikasgassen uit investeringsactiviteiten tussen 2023 en 2025 worden berekend. Er is daarnaast totaal informatie over de uitkomsten van de recente klimaatscenario-analyse. We hadden diverse malen met de onderneming gesproken over klimaatrisicobeheer alsook gevraagd om informatieverschaffing conform de TCFD-aanbevelingen.

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.
 Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Mizuho Financial Group Inc

Land: Japan

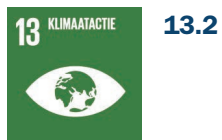
Sector: Financiële instellingen

Prioriteitsbedrijf: X

ESG-risicoscore: ●

Onderwerp: Klimaatverandering

Milestone Rating: ★★

Omschrijving milestone:

Mizuho heeft tussentijdse doelstellingen bekendgemaakt voor de gefinancierde uitstoot bij olie en gas en bij thermische kolenmijnen, plus een kader voor transitiefinanciering om de geloofwaardigheid van de transitieplannen bij klanten te verifiëren. Hoewel de formulering van tussentijdse doelstellingen trager is verlopen dan bij collega-banken in Japan is dit toch positief. We hebben de onderneming de afgelopen twee jaar drie keer aangesproken. Het meest recente gesprek was in januari 2022. De focus lag toen op klimaatrisicobeheer, in het bijzonder de formulering van doelstellingen van gefinancierde uitstoot en hoe de koolstofarme transitie bij klanten kan worden beoordeeld en gesteund. We hadden ons bij de AVA van juni 2020 achter een aandeelhoudersmotie voor meer klimaatinformatie geschaard.

Unicharm Corp

Land: Japan

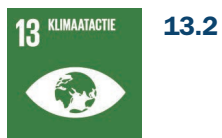
Sector: Dagelijkse consumptiegoederen

Prioriteitsbedrijf: X

ESG-risicoscore: ●

Onderwerp: Klimaatverandering

Milestone Rating: ★★

Omschrijving milestone:

De onderneming heeft bekendgemaakt dat er voor circa 80% van de waarde van (hoofdzakelijk in Japan) geproduceerde materialen uitstootgegevens voorhanden zijn. We hadden de onderneming aangesproken op het ontbreken van scope 3-uitstootgegevens als zwak punt bij de formulering van een krachtige strategie voor klimaatverandering. Een welkome stap dus. De onderneming heeft daarnaast voortgang geboekt met het berekenen van de uitstoot per product. Dat biedt relevante scope 3-gegevens voor klanten.

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Casestudies

Intertek Group PLC

Openbaar (Niet in portefeuille)

Land: VK	Sector: Industrie	Prioriteitsbedrijf: ✕
ESG-risicoscore: ●	Reactie op engagement: Voldoende	Thema: Mensenrechten; Arbeidsomstandigheden; Zakelijk gedrag
Onderwerp: Audits zijn niet genoeg		
		

Achtergrond

We hebben met Intertek gesproken in het kader van een project met partijen die sociale audit en assurance verzorgen. Het project gaat over de manier waarop de kwaliteit van de audit wordt gewaarborgd. Doel is om erachter te komen hoe deze aanbieders klanten duidelijk maken wat een audit zou moeten inhouden (o.a. een holistisch due diligence-kader). We wilden weten hoe wordt omgegaan met audits van mensenrechten en arbeidsomstandigheden, met name in risicoregio's. En hoe Intertek aankijkt tegen het feit dat overheden en belanghebbenden steeds scherper kijken mensenrechtenrisico's en welke verwachtingen er bij de uiteenlopende belanghebbenden moeten worden gemanaget. Intertek is beschuldigd van oneerlijke arbeidspraktijken: een dochter van Intertek zou voorafgaand aan een geplande staking de lokale vestiging hebben gesloten. Er zijn tevens beschuldigingen van nalatigheid met betrekking tot een audit van een leverancier van Tesco in Thailand. Intertek wordt met vervolging geconfronteerd. Deze voorvallen zijn aanleiding voor zorg over de due diligence mensenrechten en de effectiviteit van de auditprogramma's voor het opsporen van flagrante arbeidspraktijken.

Actie

Bij de rechtszaak in Korea heeft de rechter de beschuldigingen van de hand gewezen. Toch hebben we contact met Intertek gezocht over vrijheid van vereniging en onderhandelingen. Intertek zei de rechten om een vakbond op te richten of daar lid van te worden en deel te nemen aan collectieve arbeidsonderhandelingen volledig te respecteren waar dat volgens de lokale wet is toegestaan. Ook spant men zich in voor dialoog met de vakbonden en neemt men geen vergeldende of discriminerende maatregelen tegen personeel dat zich wil organiseren. Op de audit bij Tesco kon men vanwege de juridische procedure niet ingaan. Wel is bevestigd dat de auditbevindingen met Tesco zijn gedeeld. We hebben Intertek gevraagd naar het eigen HRDD-programma. Ook wilden we betere informatie over de gehanteerde normen verantwoord gedrag, dat wil zeggen het risico dat de eigen praktijken onbedoeld misstanden erger maken. Tot slot hebben we gewezen op het veranderend toezicht en de grotere mate van toetsing waar Intertek mee te maken kan krijgen als klanten bewijzen van de due diligence-processen moeten aandragen. We stimuleren daarom betere processen voor de acceptatie en het vertrek van klanten.

Oordeel

Hoewel bedrijven audits noemen als bewijs van due diligence mensenrechten blijkt uit engagement dat ketenrisico's niet door een audit worden ondergevangen. Ondanks auditprocedures loopt Intertek een verhoogd risico op verlies aan merkwaarde als een audit met openbare controle te maken krijgt en ontoereikend geacht wordt. Belangrijk: hoe worden negatieve werkwijzen buiten de reikwijdte van de audit gesignaleerd en hoe wordt een en ander aan de opdrachtgever gecommuniceerd? Gezien de internationale ontwikkeling van wet- en regelgeving voor due diligence in de keten valt te verwachten dat er kritischer naar sociale audits wordt gekeken. Bedrijven als Intertek moeten, om zichzelf te beschermen en een betere auditkwaliteit te stimuleren, mogelijk af van basale audits en de voorkeur geven aan klanten die herstelmaatregelen treffen.

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Reactie op engagement:

Ons oordeel over hoe constructief de onderneming reageert op ons engagement. De beoordeling is Goed/Voldoende/Onvoldoende.

(Niet in portefeuille) (In portefeuille)

Deze indicator geeft aan of het bedrijf in de portefeuille van de klant wordt gehouden.

Umicore SA

Openbaar (In portefeuille)

Land: België	Sector: Basismaterialen	Prioriteitsbedrijf: X
ESG-risicoscore: ●	Reactie op engagement: Voldoende	Thema: Klimaatverandering; Milieubeheer; Arbeidsomstandigheden
Onderwerp: Verbetering milieueffecten en gezondheid en veiligheid		
6 6.4	13 13.2	8 8.8
		12 12.5

Achtergrond

Umicore is een toonaangevende producent van autokatalysatoren voor lichte en zware voertuigen. Het bedrijf wil zich positioneren als producent van accumaterialen voor elektrische auto's, stationaire opslag en draagbare elektronica. Belangrijke raffinage- en metaalrecyclingcapaciteiten heeft Umicore ook. Het concern is met name sterk in de raffinage van platina-groepmetalen. In het kader van het RISE-project 2030 (het nieuwe, in 2022 gelanceerde strategische plan dat de waardegroei moet versnellen) verwacht Umicore voort te bouwen op de voorloperspositie in schone mobiliteitsmaterialen en recycling. Die groei gaat gepaard met meer stress door belangrijke sociale en milieuproblemen die met die activiteiten samenhangen, namelijk rond waterverbruik, afvalbeheer en gezondheid en veiligheid van het personeel. Recycling is soms smerig, zoals in het verleden wel is gebleken bij de problemen met loodvergiftiging op de locatie in Hoboken (gespecialiseerd in de recycling van accu's door middel van de winning van edelmetalen als zilver, goud en platina).

Actie

We hebben in een call met de ESG Director van Umicore gesproken over de materiële ESG-problematiek tegen de achtergrond van de geplande expansieve groei. Op milieugebied zijn de emissiereductiedoelstellingen voor 2030 door het SBTi goedgekeurd, inclusief een op intensiteit gebaseerd streefdoel voor scope 3. Zelf hadden we om een absoluut doel gevraagd, maar volgens Umicore was dat met de huidige groeistrategie niet haalbaar. Vorig jaar is Umicore van start gegaan met een gespecialiseerd programma voor waterrentmeesterschap. We hebben de call gebruikt om meer te weten te komen over de werkzaamheden en wat er in het komende jaar te verwachten valt. De onderneming heeft de eerste twee locaties in kaart gebracht waar zich waterproblemen kunnen voordoen (beide in België) en hoopt later in het jaar een aantal kwantitatieve doelen te formuleren, o.a. voor waterverbruik/hergebruik/ingenomen niveaus/intensiteit. Umicore gaf toe dat afvalbeheer een probleem blijft. Het grootste deel van dat afval zit bij de recyclinglocatie Hoboken, waar de helft van de input uit secundair materiaal bestaat. Eventueel gevaarlijk afval waarvan recycling niet mogelijk is, wordt volgens de wettelijke richtlijnen afgevoerd. Positief is dat er wordt gekeken naar de beste manier om over deze recyclingactiviteiten te rapporteren en uiteindelijk ook om recyclingdoelstellingen te formuleren.

Oordeel

Umicore is zich bewust van de eigen impact op milieu en maatschappij en blijkt verrassend eerlijk in de inschatting van hoe de zaken er voorstaan. Het lijkt geen twijfel dat er nog een hoop te doen is om die impact op te vangen en te minimaliseren, maar we vinden de genomen stappen zeer bemoedigend. We kijken uit naar de ontwikkelingen in het programma voor waterrentmeesterschap later in het jaar en verwachten streefdoelen op het niveau van de locaties die risico lopen. We verwachten daarnaast een verdere ontwikkeling van de veiligheidspraktijken en het -protocol om in de volgende rapportageronde tijdverlies door ongevallen omlaag te krijgen (dat was in 2022 gestegen).

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Reactie op engagement:

Ons oordeel over hoe constructief de onderneming reageert op ons engagement. De beoordeling is Goed/Voldoende/Onvoldoende.

(Niet in portefeuille) (In portefeuille)

Deze indicator geeft aan of het bedrijf in de portefeuille van de klant wordt gehouden.

CoreCivic Inc

Openbaar (In portefeuille)

Land: VS	Sector: Industrie	Prioriteitsbedrijf: X
ESG-risicoscore: ●	Reactie op engagement: Voldoende	Thema: Mensenrechten; Arbeidsomstandigheden
Onderwerp: Due diligence mensenrechten, gedwongen arbeid		

Achtergrond

CoreCivic is een grote exploitant van gevangenissen en detentiecentra in de VS. Het concern wordt al jaren geconfronteerd met tal van beschuldigingen over de slechte behandeling van gevangenen en overtreding van de principes van het Global Compact van de VN. De gegevens die wij hebben gaan terug tot 2014. Toen bleek uit een verslag over een vierjarig onderzoek dat meerdere gedetineerden in gevangenschap waren gestorven omdat het management onvoldoende medische zorg had geboden dan wel zorg had geweigerd. In 2018 verzocht de Commission on Civil Rights het Amerikaanse Congres om een onderzoek in te stellen naar gedwongen arbeid in het kader van het Voluntary Work Program van CoreCivic. Gedetineerden zouden 8 uur per dag werken voor maar \$ 1. Ook in 2022 nog had CoreCivic te maken met kritiek in de pers en de dreiging van juridische stappen tegen het senior management over het programma. Andere pijnpunten betreffen de veiligheid van de bewakers en beschuldigingen van discriminerende praktijken. In 2021 werd een aandeelhoudersmotie ingediend over het houden van een audit raciale gerechtigheid. Daar ging de onderneming snel mee akkoord. Er is opdracht gegeven tot een onafhankelijk verslag.

Actie

We spreken CoreCivic al sinds 2015 aan (onafhankelijk en samen met andere beleggers) op risicomanagement mensenrechten. Gevraagd is o.a. om betere informatie over het kader en de maatstaven voor de evaluatie van de effectiviteit van de vermindering van het mensenrechtenrisico. In het verslag over de specifieke klachten van gevangenen viel ons het hoge aantal meldingen tegen de inrichtingswerkers op. CoreCivic verdedigde de cultuur en wees op de inspanningen om de mensenrechten verder te versterken. Gezien het hoge aantal klachten van medewerkers over disciplinaire actie vroegen we ons af of het toezichtmechanisme wel werkt of misschien zelfs bijdraagt aan de onvrede onder het personeel en aan ongewenst handelen tegen gedetineerden. CoreCivic gaf toe dat de inrichtingswerkers ondanks het toezicht en de aanwezige waarborgen misschien niet altijd gepast handelen. De veiligheid van het personeel en de gedetineerden kwam eveneens aan de orde. Cijfers over bedrijfsongevallen worden gemeld, maar we wilden graag hetzelfde weten voor de gedetineerden. Over het vrijwillige werkprogramma houdt CoreCivic vol dat het om een overheidsinitiatief gaat en dat de overheid de beloning vaststelt. Dit ondanks de tegenovergestelde bewoordingen in het standaardbeleid van de overheid.

Oordeel

Er moet nogal wat gebeuren voordat de werkwijze op het gebied van risicovermindering mensenrechten geruist wordt, maar het feit dat de onderneming zich in ieder geval inspant om ESG-rapportages te verzorgen, risico-evaluaties mensenrechten uit te voeren en met belanghebbenden te spreken, merken we als gunstig aan. De aanhoudende beschuldigingen over slechte omstandigheden voor gedetineerden, sterfte onder gedetineerden en andere mensenrechtenmisstanden ondergraven de effectiviteit van de gehanteerde aanpak. De voortgaande negatieve persberichten zijn negatief voor de 'licence to operate' en belanghebbenden kunnen zich fel tegen de onderneming keren. Ook een negatieve factor voor investeringskapitaal is dat een aantal banken publiekelijk hebben gezegd de kredietrelatie met de particuliere gevangenissector te zullen beëindigen.

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Reactie op engagement:

Ons oordeel over hoe constructief de onderneming reageert op ons engagement. De beoordeling is Goed/Voldoende/Onvoldoende.

(Niet in portefeuille) (In portefeuille)

Deze indicator geeft aan of het bedrijf in de portefeuille van de klant wordt gehouden.

Moderna Inc

Openbaar (In portefeuille)

Land: VS	Sector: Gezondheidszorg	Prioriteitsbedrijf: ✓
ESG-risicoscore: ●	Reactie op engagement: Goed	Thema: Mensenrechten; Corporate governance
Onderwerp: Toegang tot geneesmiddelen, corporate governance		

3.8

Achtergrond

De waardering van Moderna bij de beursgang in 2018 op maar liefst \$ 7,9 miljard was een enorme sprong in het duister voor een bedrijf dat nog winst moest boeken of een product op de markt moest brengen. En toen kwam corona. Moderna was dankzij de mRNA-technologie ineens een naam die iedereen kende. Het concern is inmiddels bijna \$ 60 miljard waard en moest uitzonderlijk snel volwassen worden. Aan het begin van de pandemie was er bij Moderna maar beperkt sprake van een formele benadering van materiële ESG-kwesties. Inmiddels ligt er een ambitieuze strategie en belooft Moderna transparantie over de uitvoering daarvan. Aandachtspunten zijn o.a. de uitvoering van een allesomvattende internationale gezondheidsstrategie, een hr-beleid op basis van een sterke cultuur in een snelgroeiend bedrijf en een net zero-toezegging met behulp van SBTi in 2030. Een rechtvaardige toegang tot het coronavaccin was voor beleggers een speerpunt, vooral voor landen met een laag of middeninkomen (zogenoemde LMIC's). Moderna is open over de problematiek van effectieve levering van het vaccin in LMIC's, de invoering van progressieve toegangsmaatregelen (o.a. het aanbod weghalen bij 'first come first served' contracten), de toezegging om in 92 LMIC's geen patent af te dwingen, het openstellen van het mRNA-technologieplatform voor onderzoekspartners en het investeren in een productiebasis in Kenia.

Actie

We hebben tijdens de pandemie samen met andere partijen Moderna aangesproken op de toegangsstrategie voor het vaccin. Gepleit is voor een constructieve relatie met GAVI (een publiek-privaat internationaal partnerschap voor gezondheid) over deelname aan het COVAX-initiatief (dat wereldwijd ijvert voor toegang tot coronavaccins). In het kader daarvan heeft Moderna 650 miljoen doses geleverd. Op dat moment stond Moderna niet te popelen om diepgaand te praten. In de loop van 2022 is dat veranderd: het middel is opgebouwd en de ESG-strategie is formeel gepresenteerd. Het eerste duurzaamheidsverslag kwam uit in 2022 en er is in november een bijeenkomst voor aandeelhouders georganiseerd. We hebben Moderna ook bilateraal op de toegankelijkheid van het vaccin aangesproken. In de toekomst volgen we de uitvoering van de verschillende elementen van de ESG-strategie en stimuleren we het dichten van eventuele kloven. We zijn er vooral van doordrongen dat de productie in Kenia op de nodige uitdagingen kan stuiten, o.a. de veerkracht van de keten, het risico van omkoping en corruptie en milieuzorg. Corporate governance blijft eveneens onderwerp van gesprek, onder andere het aandeelhoudervriendelijker maken van de aan de beursgang overgehouden voorwaarden ('declassificatie' van het bestuur en beperking vereiste supermeerderheid).

Oordeel

Moderna was bij aanvang van de pandemie maar beperkt bereid om openlijk met beleggers te spreken. Daar is het afgelopen jaar flink verbetering in gekomen. Moderna heeft een totaalstrategie over materiële ESG-onderwerpen geformaliseerd en gepresenteerd, alsook zich bereid getoond transparant te zijn over tekortkomingen en implementatie. Voor wat betreft de toegang tot geneesmiddelen geeft het huidige programma blijk van innovatief leiderschap. Het concern groeit nog altijd snel en houdt veel ballen in de lucht. Hoewel er goed wordt nagedacht over gepaste systemen, doelen en toezichtstructuren zal er onvermijdelijk wel eens een bal vallen. We houden contact om de vorderingen te stimuleren en te volgen.

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Reactie op engagement:

Ons oordeel over hoe constructief de onderneming reageert op ons engagement. De beoordeling is Goed/Voldoende/Onvoldoende.

(Niet in portefeuille) (In portefeuille)

Deze indicator geeft aan of het bedrijf in de portefeuille van de klant wordt gehouden.

Starbucks Corp

Vertrouwelijk (In portefeuille)

Land: VS	Sector: Duurzame consumentengoederen	Prioriteitsbedrijf: X
ESG-risicoscore: ●	Reactie op engagement: Voldoende	Thema: Arbeidsomstandigheden
Onderwerp: Starbucks tegendraads bij actie beleggers voor vrijheid van vereniging		

8.8

Achtergrond

Starbucks is een van de meest bekende merken in de wereld en heeft ruim 32.000 vestigingen in 80 landen. CEO Laxman Narasimhan is nieuw in die functie en werkt sinds oktober bij het bedrijf. De voormalige voorzitter/CEO Howard Schultz heeft Starbucks door de transitie van voormalige CEO Kevin Johnson heen geloodst. We schreven in april 2022 over tegenwerking en vergelding tegen vakbondsactiviteiten. Starbucks staat sindsdien op de MSCI Watchlist voor antivakbondsactiviteiten, moest van de rechter medewerkers weer in dienst nemen die naar verluidt waren ontslagen omdat ze een vakbondscampagne in Tennessee hadden gesteund en kreeg de instructie om in het hele land op te houden met antivakbondsactiviteiten. Howard Schultz verscheen in maart voor een commissie van de Amerikaanse senaat om vragen over de arbeidsomstandigheden te beantwoorden. De onderneming wijst vaak op de voordelen en ontwikkelmogelijkheden die sectorleidend zouden zijn, maar beleggers kijken naar niet-inmenging in vakbondsactiviteiten als belangrijk aspect van het fundamentele recht van personeel om zich te organiseren. Starbucks zegt dat recht te respecteren en niet tegen te werken. Daarbij wordt gewezen op de vrijwillige commitment aan de kernstandaarden van de ILO (o.a. vrijheid van vereniging). In een bij de jaarvergadering van 2023 aangenomen motie wordt de onderneming gevraagd om een onafhankelijke evaluatie van beleid en praktijken inzake de vrijheid van vereniging en collectieve onderhandelingen.

Actie

Voortbouwend op de dialoog van vorig jaar en onze tegenstem tegen de voorzitter hebben we met de nieuwe CEO gesproken. We hebben nogmaals onze zorg geuit over de reputatie en het risico voor werving en behoud van personeel. We tekenden aan dat Starbucks in september 2022 nog had gezegd te goeder trouw met de vakbonden te spreken maar dat daarmee niets concreets is gedaan bij de Starbucks-filialen. We hebben gevraagd om een expliciete toezegging van niet-inmenging in de vrijheid van vereniging. De CEO heeft kennisgenomen van onze zorg en voorgesteld de volgende dag een call met de Chief Communications Officer en het HR-team te beleggen. We vonden de call constructief van toon, maar aanvullende informatie ontbrak. De onderneming ontkent de vakbondsactiviteiten te ondermijnen en gaf aan sterk de voorkeur te geven aan een interne evaluatie van beleid en processen. Onze visie was dat de huidige acties en verklaringen onvoldoende geruststelling bieden. Onafhankelijk onderzoek biedt transparantie en herstelt het vertrouwen van belanghebbenden.

Oordeel

We waarderen de tijd en aandacht van Starbucks. De gesprekken leveren echter weinig nieuwe informatie op en we een expliciet beleid van niet-inmenging ontbreekt nog altijd. Datzelfde geldt voor informatie over concrete acties voor de uitvoering daarvan. Onze opties voor engagement waren uitgeput en we hebben er uiteindelijk voor gekozen de aandeelhoudersmotie te steunen. In de toekomst zullen we de nieuwe CEO stimuleren om de reputatie en de aantrekkelijkheid van de onderneming op de arbeidsmarkt voortvarend te beschermen. Verder maken we ons sterk voor medewerking van de onderneming aan de onafhankelijke evaluatie. Al met al blijven we gefrustreerd over het tempo van de veranderingen bij Starbucks. Ondanks de gesprekken en stemacties hebben we geen vertrouwen in verbetering op de korte termijn.

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Reactie op engagement:

Ons oordeel over hoe constructief de onderneming reageert op ons engagement. De beoordeling is Goed/Voldoende/Onvoldoende.

(Niet in portefeuille) (In portefeuille)

Deze indicator geeft aan of het bedrijf in de portefeuille van de klant wordt gehouden.

Projecten

Project: Alleen maar mannen in het bestuur

Thema: Maatschappij

Doelstelling

Dit project wil de grootste emittenten in Azië bereiken waarvan het bestuur alleen maar uit mannen bestaat. Bekend is dat een inclusieve en diverse emittent (vooral op het hoogste niveau) vaak beter presteert dan minder diverse concurrenten. Het wereldwijde gemiddelde voor het aantal vrouwen in het bestuur is 19,7%. Voor Azië is dat slechts 11,7% (in 2022). Een bestuur dat alleen uit mannen bestaat, is hier nog altijd gangbaar. Zuid-Korea kent de geringste genderdiversiteit met 4,2%, gevolgd door 8,2% in Japan en 12,2% in Taiwan. Toezichhouders in Aziatische landen als Maleisië, India en Hongkong voeren de druk op om van die bestuurskamers met alleen maar mannen af te komen. Er is nog veel ruimte voor verbetering. We willen er verder voor zorgen dat er gepaste actie wordt ondernomen.

Voortgang

In het kader van het project 'verbeteren genderdiversiteit bestuur in Azië' spreken we een aantal grote namen in Azië aan waarvan het bestuur op dit moment alleen uit mannen bestaat. Eind 2022 hebben we alle doelbedrijven laten weten dat we onze verwachtingen voor genderdiversiteit in de ontwikkelde markten verhogen naar 13,5% (tegen een eerdere verwachting van minstens één vrouw in het bestuur) en dat we tegen bestuurders zullen stemmen die naar onze mening verantwoordelijk zijn als een bedrijf bij die genderverwachtingen achterblijft. In het eerste kwartaal was het tijd voor de eerste ronde jaarvergaderingen (AVA's) in Zuid-Korea. Niet-financiële emittenten met een balanstotaal van meer dan twee biljoen won moeten nu voldoen aan de bestuurseis 'niet één gender' zoals geformuleerd in de Financial Investment Services & Capital Markets Act (artikel 165-20). We hebben de namen in dit project vorderingen zien boeken: Ecopro BM benoemde een vrouw als niet-onafhankelijke bestuurder, waardoor het percentage genderdiversiteit steeg naar 9%. Doosan Enerbility benoemde voor het eerst een vrouw als onafhankelijk bestuurder en trok het percentage genderdiversiteit omhoog naar 14%. Bij veel bedrijven bestaat het bestuur echter nog altijd alleen uit mannen. Dat geldt ook voor L&F, waarmee we het tweede kwartaal gaan praten, met het verzoek om een plan voor een betere genderdiversiteit. HMM wordt eveneens aangesproken nadat het bedrijf ondanks bestuurseis 'niet één gender' bij de AVA van 2023 toch de genderdiversiteit niet heeft verbeterd. Tot slot heeft ook Canon het eerste kwartaal de jaarvergadering gehouden. In Japan geldt zo'n regel over genderdiversiteit niet, maar het was teleurstellend dat de onderneming bij de AVA van 2023 niets aan genderdiversiteit deed. We spreken Canon in het tweede kwartaal aan op een verbeterplan.

Project: Verplichte due diligence mensenrechten

Thema: Maatschappij

Doelstelling

Voortbouwend op publieke toezeggingen van beleggers waarin we vooral overheden hebben gevraagd om due diligence milieu en mensenrechten verplicht te stellen, verleggen we nu de aandacht naar de invoering door bedrijven van due diligence mensenrechten in de hele keten. De bedoeling is om contact te leggen met 20 ontwikkelde markten en 10 bedrijven uit de opkomende markten die '0' hebben gescoord op het thema 'Embedding respect and human rights due diligence' van de Corporate Human Rights Benchmark ("CHRB") 2021. De achtergrond voor een verplichte due diligence mensenrechten is om een gelijk speelveld voor bedrijven te creëren, de mensenrechten in de hele keten te beschermen, en de continuïteit van de bedrijven en het ketenbeheer te versterken. Het project loopt twee jaar en de CHRB fungeert als benchmark voor het engagement-effect.

Voortgang

Institutionele beleggers liggen onder het vergrootglas. Wat doen ze aan de negatieve effecten van beleggingen? De nationale wet- en regelgeving over due diligence in de keten is een duidelijk voorbeeld. In onze optiek is dat een kans voor betere informatieverschaffing en werkwijzen bij bedrijven waarin wordt belegd. Immers, onvoldoende informatie is al jaren een hindernis voor de risico's op het gebied van milieu, maatschappij en corporate governance waarmee onze beleggingen gepaard gaan. Die kloof in de gegevens proberen we te dichten met informatie van ESG-gegevensleveranciers en de plaats van de bedrijven in de sociale benchmarks. We zijn in het eerste kwartaal van 2022 van start gegaan met ons project verplichte due diligence mensenrechten, dat nu dus in het tweede jaar zit. In eerste instantie lag de focus bij 26 bedrijven uit zowel de ontwikkelde als de opkomende markten. Sectoren: grondstoffenwinning, auto-industrie, technologie, voedingsmiddelen, landbouw en kleding. Meer specifiek zoeken we contact met bedrijven die 0 scoren op de due diligence indicator respect en mensenrechten van de Corporate Human Rights Benchmark (CHRB). In verband met de oorlog in Oekraïne hebben we in het tweede kwartaal 2022 Russische ondernemingen uit het project verwijderd en zijn we met 23 namen verdergegaan. Zoals al aangegeven in de update voor 2022 is met behulp van nieuwe CHRB-benchmarks voor de auto-industrie, informatie- en communicatietechnologie, voedingsmiddelen en landbouw besloten het engagementtraject voort te zetten met Infineon Technologies, Costco, Tyson Foods, Shoprite, Suzuki en Yili Group. Die scoren allemaal nog altijd 0 op de maatstaf voor due diligence mensenrechten. De score van Carlsberg, Starbucks, BRF, Yum! Brands en Falabella is verbeterd. Tot de hoofdpunten tot nu toe dit jaar behoren de robuuste dialoog met het hoofd duurzaamheid en mensenrechten bij Carlsberg. Ondanks de beperkte vorderingen volgens CHRB worden er stappen gezet om iets te doen met de toezeggingen over mensenrechten en worden de risico's regelmatig geëvalueerd. Bij Starbucks hebben we met diverse vertegenwoordigers, waaronder de CEO, gesproken over de positie ten opzichte van vakbondslidmaatschap en de zeer publieke aandeelhoudersmotie voor een onafhankelijke evaluatie. We behoorden tot de groep institutionele beleggers die de motie heeft gesteund. Die is bij de AVA van 2023 aangenomen met 52% van de stemmen. Volgens de kernconventies van de ILO zijn vrijheid van vereniging en het recht om zich te organiseren fundamentele vrijheden die door bedrijven moeten worden beschermd (zie Guiding Principles on Business and Human Rights van de VN). De toezegging van neutraliteit in de relatie met het personeel maakt deel uit van ons engagementtraject met Starbucks. We praten al sinds 2006 met de onderneming over de arbeidsrelaties. We kijken verder reikhalzend uit naar de publicatie van de geactualiseerde CHRB-evaluatie voor de sectoren kleding en grondstoffenwinning later in het jaar. De eerste gesprekken met Anta Sports, Foot Locker en TJX over de betrokkenheid bij de benchmark zijn al belegd.

Milestones en uw fonds

In de onderstaande tabel ziet u alle ondernemingen terug waar wij namens u het afgelopen kwartaal een mijlpaal ('milestone') hebben geboekt. Dit betreft ondernemingen die het afgelopen kwartaal onderdeel vormden van uw portefeuille. Zo'n milestone is de uitkomst van onze engagementsinspanningen (doorgaans over eerdere kwartalen) en wordt beoordeeld op basis van de mate waarin de beleggerswaarde wordt beschermd. Voor uitgebreide informatie over onze engagementactiviteiten die tot deze milestones hebben geleid, verwijzen wij u graag naar de online **reo**® Partner Portal.

Naam	Land	Sector	Prioriteitsbedrijf	ESG-risicoscore	Thema's						
					Klimaatverandering	Milieuzorg	Mensenrechten	Arbeidsomstandigheden	Volksgezondheid	Ondernemingsbestuur	Bedrijfsethiek
★ ★ ★											
Broadcom Inc	VS	IT		●			●				
Hewlett Packard Enterprise Co	VS	IT		●			●				
★ ★											
International Flavors & Fragrances Inc	VS	Basismaterialen		●				●			
J Sainsbury PLC	VK	Dagelijkse consumentengoederen		●				●			
Lowe's Cos Inc	VS	Duurzame consumentengoederen	✓	●				●			
Walmart Inc	VS	Dagelijkse consumentengoederen		●				●			
★											
AstraZeneca PLC	VK	Gezondheidszorg		●				●			
BRF SA	Brazilië	Dagelijkse consumentengoederen		●			●				
Carlsberg AS	Denemarken	Dagelijkse consumentengoederen		●			●				
Fast Retailing Co Ltd	Japan	Duurzame consumentengoederen		●				●			
Grafton Group PLC	Ierland	Industrie		●			●				
International Flavors & Fragrances Inc	VS	Basismaterialen		●				●			
Panasonic Holdings Corp	Japan	Duurzame consumentengoederen		●			●				
Tesco PLC	VK	Dagelijkse consumentengoederen		●				●			

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Milestones in detail

Broadcom Inc

Land: VS	Sector: IT	Prioriteitsbedrijf: X
ESG-risicoscore: ●	Onderwerp: Mensenrechten	Milestone Rating: ★★
 16.b		

Omschrijving milestone:

De onderneming heeft een evaluatie van de mensenrechtenimpact uitgevoerd en daarmee de belangrijkste zorgpunten voor de keten in kaart gebracht. We hadden eerder zo'n evaluatie geadviseerd plus de publicatie van de belangrijkste risico's (in plaats van alleen maar te vertrouwen op de eigen beoordeling van leveranciers).

Hewlett Packard Enterprise Co

Land: VS	Sector: IT	Prioriteitsbedrijf: X
ESG-risicoscore: ●	Onderwerp: Mensenrechten	Milestone Rating: ★★★
 8.7		

Omschrijving milestone:

De onderneming heeft de due diligence mensenrechten aangescherpt voor de afzet in risicogebieden. Er is daarnaast samengewerkt met Business for Social Responsibility (BSR) en er zijn best practices gepubliceerd voor de due diligence mensenrechten in het verkoopkanaal technologie. We hadden eerder gesproken over verbetering van de due diligence voor klanten voor wat betreft de technologieverkoop in risicogebieden.

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

International Flavors & Fragrances Inc

Land: VS

Sector: Basismaterialen

Prioriteitsbedrijf: X

ESG-risicoscore: ●

Onderwerp: Arbeidsomstandigheden

Milestone Rating: ★★

5.5

10.2

Omschrijving milestone:

De onderneming heeft nieuwe diversiteitsdoelstellingen voor 2030 gepubliceerd: 40% mensen van kleur in een managementpositie in de VS, een eerlijke verdeling wereldwijd en 50% vrouwen in een managementrol voor het hele bedrijf.

J Sainsbury PLC

Land: VK

Sector: Dagelijkse consumentengoederen

Prioriteitsbedrijf: X

ESG-risicoscore: ●

Onderwerp: Arbeidsomstandigheden

Milestone Rating: ★★

8.5

Omschrijving milestone:

De onderneming heeft het uurloon verhoogd naar tenminste £ 11 voor de circa 127.000 laagstbetaalden.

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Lowe's Cos Inc

Land: VS	Sector: Duurzame consumentengoederen	Prioriteitsbedrijf: ✓
ESG-risicoscore: ●	Onderwerp: Arbeidsomstandigheden	Milestone Rating: ★★

Omschrijving milestone:

Lowe's heeft gegevens (mediaan en statistisch gecorrigeerd) gepubliceerd voor de loonkloof op basis van ras en gender. De aanleiding: meerderheid van stemmen voor een motie bij de AVA van mei 2022. We hebben de onderneming rond die tijd aangesproken en onze steun aan de aandeelhoudersmotie kenbaar gemaakt. We zien dit als best practice en juichen de beslissing toe om deze informatie jaarlijks bij te werken.

Walmart Inc

Land: VS	Sector: Dagelijkse consumentengoederen	Prioriteitsbedrijf: ✗
ESG-risicoscore: ●	Onderwerp: Arbeidsomstandigheden	Milestone Rating: ★★

Omschrijving milestone:

De onderneming kondigde aan de lonen voor het personeel te zullen verhogen. Het gemiddelde uurloon van het bedrijf in de VS komt daarmee naar verwachting uit op ruim \$ 17,50.

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Casestudies

Walt Disney Co/The Openbaar (In portefeuille)

Land: VS	Sector: Communication Services	Prioriteitsbedrijf: ✕
ESG-risicoscore: ●	Reactie op engagement: Goed	Thema: Corporate governance
Onderwerp: Grootste attractie Disney		

Achtergrond

Walt Disney is wereldwijd bekend. Van parken naar films naar streamingdiensten: grote aantallen mensen maken gebruik van het aanbod. Door die reputatie ligt Walt Disney ook onder het vergrootglas van ... eigenlijk iedereen. Aan het verzet tegen ESG komt in de VS vooralsnog geen einde en Disney zit in de hoek waar alle klappen vallen. Na de AVA van 2022 waren er protesten van het personeel tegen de trage reactie van de voormalige CEO Bob Chapek tegen de 'Don't Say Gay'-wet in Florida. Later in het jaar werd het Reedy Creek Improvement District omgegooid door de gouverneur van Florida Ron DeSantis. Die wilde Disney de controle van het bewuste gebied afnemen vanwege de (vertraagde) oppositie tegen de bewuste wet. En de laatste ontwikkeling is dat de teruggekeerde CEO Bob Iger de poging van DeSantis om Disney aan banden te leggen, bestempelt als 'anti-business' en 'anti-Florida.' De woelige baren werden nog woeliger door het verloop in de bedrijfstop: Bob Chapek trad af als CEO, Bob Iger keerde terug in die functie. De voormalige voorzitter van het bestuur Susan Arnold heeft eveneens haar functie neergelegd; Mark Parker is voor haar in de plaats gekomen. Tegen die achtergrond hebben we Disney aangesproken over de opvolgingsplanning en de politieke uitgaven.

Oordeel

Disney heeft zich continu bereid getoond om contact te maken en vraagt actief om feedback van ons. Het bedrijf doet iets met onze suggesties en heeft de informatievervalsing over lobbyen aantoonbaar verbeterd. De opvolgingsplanning stelt ons daarnaast gerust dat Disney zich richt op de belangrijkste elementen voor het beheer van het bedrijf en de strategie.

Actie

We hebben het afgelopen jaar bijna elk kwartaal met Disney over uiteenlopende ESG-onderwerpen gesproken. Wat echter elke keer weer de kop opstak, was de transparantie rond politieke uitgaven. Omdat Disney een grote jongen is in Florida wilden we meer weten over het toezicht op en de publicatie van politieke uitgaven alsook praten over verbeterpunten, zeker in het huidige klimaat in de VS. Disney wees op recente verbeteringen, zoals meer informatie over betalingen aan brancheorganisaties, toelichting op het primaire doel van het lidmaatschap van een brancheorganisatie en dat Disney die organisaties heeft verboden om de bijdrage te gebruiken om politieke kandidaten te steunen. Disney benadrukte verder dat er op bestuursniveau toezicht wordt gehouden op het lobbyproces. Voorafgaand aan de jaarvergadering van 2023 was ook de opvolgingsplanning een speerpunt van ons engagement. Het personeelsverloop op het hoogste niveau was aanleiding voor een gesprek over de opvolgingsplanning voor de topmanagers en het bestuur. Disney heeft extra informatie over het proces gegeven en we waren gerustgesteld door de ervaring met opvolgingsplanning van CEO's die de onlangs benoemde voorzitter Mark Parker met zich meebrengt (alsook zijn betrokkenheid bij het team).

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Reactie op engagement:

Ons oordeel over hoe constructief de onderneming reageert op ons engagement. De beoordeling is Goed/Voldoende/Onvoldoende.

(Niet in portefeuille) (In portefeuille)

Deze indicator geeft aan of het bedrijf in de portefeuille van de klant wordt gehouden.

Intertek Group PLC

Openbaar (Niet in portefeuille)

Land: VK	Sector: Industrie	Prioriteitsbedrijf: X
ESG-risicoscore: ●	Reactie op engagement: Voldoende	Thema: Mensenrechten; Arbeidsomstandigheden; Zakelijk gedrag
Onderwerp: Audits zijn niet genoeg		
	8.7 8.8	
12.6		

Achtergrond

We hebben met Intertek gesproken in het kader van een project met partijen die sociale audit en assurance verzorgen. Het project gaat over de manier waarop de kwaliteit van de audit wordt gewaarborgd. Doel is om erachter te komen hoe deze aanbieders klanten duidelijk maken wat een audit zou moeten inhouden (o.a. een holistisch due diligence-kader). We wilden weten hoe wordt omgegaan met audits van mensenrechten en arbeidsomstandigheden, met name in risicoregio's. En hoe Intertek aankijkt tegen het feit dat overheden en belanghebbenden steeds scherper kijken mensenrechtenrisico's en welke verwachtingen er bij de uiteenlopende belanghebbenden moeten worden gemanaget. Intertek is beschuldigd van oneerlijke arbeidspraktijken: een dochter van Intertek zou voorafgaand aan een geplande staking de lokale vestiging hebben gesloten. Er zijn tevens beschuldigingen van nalatigheid met betrekking tot een audit van een leverancier van Tesco in Thailand. Intertek wordt met vervolging geconfronteerd. Deze voorvallen zijn aanleiding voor zorg over de due diligence mensenrechten en de effectiviteit van de auditprogramma's voor het opsporen van flagrante arbeidspraktijken.

Actie

Bij de rechtszaak in Korea heeft de rechter de beschuldigingen van de hand gewezen. Toch hebben we contact met Intertek gezocht over vrijheid van vereniging en onderhandelingen. Intertek zei de rechten om een vakbond op te richten of daar lid van te worden en deel te nemen aan collectieve arbeidsonderhandelingen volledig te respecteren waar dat volgens de lokale wet is toegestaan. Ook spant men zich in voor dialoog met de vakbonden en neemt men geen vergeldende of discriminerende maatregelen tegen personeel dat zich wil organiseren. Op de audit bij Tesco kon men vanwege de juridische procedure niet ingaan. Wel is bevestigd dat de auditbevindingen met Tesco zijn gedeeld. We hebben Intertek gevraagd naar het eigen HRDD-programma. Ook wilden we betere informatie over de gehanteerde normen verantwoord gedrag, dat wil zeggen het risico dat de eigen praktijken onbedoeld misstanden erger maken. Tot slot hebben we gewezen op het veranderend toezicht en de grotere mate van toetsing waar Intertek mee te maken kan krijgen als klanten bewijzen van de due diligence-processen moeten aandragen. We stimuleren daarom betere processen voor de acceptatie en het vertrek van klanten.

Oordeel

Hoewel bedrijven audits noemen als bewijs van due diligence mensenrechten blijkt uit engagement dat ketenrisico's niet door een audit worden ondergevangen. Ondanks auditprocedures loopt Intertek een verhoogd risico op verlies aan merkwaarde als een audit met openbare controle te maken krijgt en ontoereikend geacht wordt. Belangrijk: hoe worden negatieve werkwijzen buiten de reikwijdte van de audit gesignaleerd en hoe wordt een en ander aan de opdrachtgever gecommuniceerd? Gezien de internationale ontwikkeling van wet- en regelgeving voor due diligence in de keten valt te verwachten dat er kritischer naar sociale audits wordt gekeken. Bedrijven als Intertek moeten, om zichzelf te beschermen en een betere auditkwaliteit te stimuleren, mogelijk af van basale audits en de voorkeur geven aan klanten die herstelmaatregelen treffen.

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Reactie op engagement:

Ons oordeel over hoe constructief de onderneming reageert op ons engagement. De beoordeling is Goed/Voldoende/Onvoldoende.

(Niet in portefeuille) (In portefeuille)

Deze indicator geeft aan of het bedrijf in de portefeuille van de klant wordt gehouden.

Moderna Inc

Openbaar (In portefeuille)

Land: VS	Sector: Gezondheidszorg	Prioriteitsbedrijf: ✓
ESG-risicoscore: ●	Reactie op engagement: Goed	Thema: Mensenrechten; Corporate governance
Onderwerp: Toegang tot geneesmiddelen, corporate governance		

3.8

Achtergrond

De waardering van Moderna bij de beursgang in 2018 op maar liefst \$ 7,9 miljard was een enorme sprong in het duister voor een bedrijf dat nog winst moest boeken of een product op de markt moest brengen. En toen kwam corona. Moderna was dankzij de mRNA-technologie ineens een naam die iedereen kende. Het concern is inmiddels bijna \$ 60 miljard waard en moest uitzonderlijk snel volwassen worden. Aan het begin van de pandemie was er bij Moderna maar beperkt sprake van een formele benadering van materiële ESG-kwesties. Inmiddels ligt er een ambitieuze strategie en belooft Moderna transparantie over de uitvoering daarvan. Aandachtspunten zijn o.a. de uitvoering van een allesomvattende internationale gezondheidsstrategie, een hr-beleid op basis van een sterke cultuur in een snelgroeiend bedrijf en een net zero-toezegging met behulp van SBTi in 2030. Een rechtvaardige toegang tot het coronavaccin was voor beleggers een speerpunt, vooral voor landen met een laag of middeninkomen (zogenoemde LMIC's). Moderna is open over de problematiek van effectieve levering van het vaccin in LMIC's, de invoering van progressieve toegangsmaatregelen (o.a. het aanbod weghalen bij 'first come first served' contracten), de toezegging om in 92 LMIC's geen patent af te dwingen, het openstellen van het mRNA-technologieplatform voor onderzoekspartners en het investeren in een productiebasis in Kenia.

Actie

We hebben tijdens de pandemie samen met andere partijen Moderna aangesproken op de toegangsstrategie voor het vaccin. Gepleit is voor een constructieve relatie met GAVI (een publiek-privaat internationaal partnerschap voor gezondheid) over deelname aan het COVAX-initiatief (dat wereldwijd ijvert voor toegang tot coronavaccins). In het kader daarvan heeft Moderna 650 miljoen doses geleverd. Op dat moment stond Moderna niet te popelen om diepgaand te praten. In de loop van 2022 is dat veranderd: het middel is opgebouwd en de ESG-strategie is formeel gepresenteerd. Het eerste duurzaamheidsverslag kwam uit in 2022 en er is in november een bijeenkomst voor aandeelhouders georganiseerd. We hebben Moderna ook bilateraal op de toegankelijkheid van het vaccin aangesproken. In de toekomst volgen we de uitvoering van de verschillende elementen van de ESG-strategie en stimuleren we het dichten van eventuele kloven. We zijn er vooral van doordrongen dat de productie in Kenia op de nodige uitdagingen kan stuiten, o.a. de veerkracht van de keten, het risico van omkoping en corruptie en milieuzorg. Corporate governance blijft eveneens onderwerp van gesprek, onder andere het aandeelhoudervriendelijker maken van de aan de beursgang overgehouden voorwaarden ('declassificatie' van het bestuur en beperking vereiste supermeerderheid).

Oordeel

Moderna was bij aanvang van de pandemie maar beperkt bereid om openlijk met beleggers te spreken. Daar is het afgelopen jaar flink verbetering in gekomen. Moderna heeft een totaalstrategie over materiële ESG-onderwerpen geformaliseerd en gepresenteerd, alsook zich bereid getoond transparant te zijn over tekortkomingen en implementatie. Voor wat betreft de toegang tot geneesmiddelen geeft het huidige programma blijk van innovatief leiderschap. Het concern groeit nog altijd snel en houdt veel ballen in de lucht. Hoewel er goed wordt nagedacht over gepaste systemen, doelen en toezichtstructuren zal er onvermijdelijk wel eens een bal vallen. We houden contact om de vorderingen te stimuleren en te volgen.

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Reactie op engagement:

Ons oordeel over hoe constructief de onderneming reageert op ons engagement. De beoordeling is Goed/Voldoende/Onvoldoende.

(Niet in portefeuille) (In portefeuille)

Deze indicator geeft aan of het bedrijf in de portefeuille van de klant wordt gehouden.

Milestones en uw fonds

In de onderstaande tabel ziet u alle ondernemingen terug waar wij namens u het afgelopen kwartaal een mijlpaal ('milestone') hebben geboekt. Dit betreft ondernemingen die het afgelopen kwartaal onderdeel vormden van uw portefeuille. Zo'n milestone is de uitkomst van onze engagementsinspanningen (doorgaans over eerdere kwartalen) en wordt beoordeeld op basis van de mate waarin de beleggerswaarde wordt beschermd. Voor uitgebreide informatie over onze engagementactiviteiten die tot deze milestones hebben geleid, verwijzen wij u graag naar de online **reo**® Partner Portal.

Naam	Land	Sector	Prioriteitsbedrijf	ESG-risicoscore	Thema's						
					Klimaatverandering	Milieuzorg	Mensenrechten	Arbeidsomstandigheden	Volksgezondheid	Ondernemingsbestuur	Bedrijfsethiek
★ ★											
ANTA Sports Products Ltd	China	Duurzame consumentengoederen		●						●	
★											
Orsted AS	Denemarken	Nutsbedrijven		●						●	
Panasonic Holdings Corp	Japan	Duurzame consumentengoederen		●						●	

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Milestones in detail

ANTA Sports Products Ltd

Land: China

Sector: Duurzame consumentengoederen

Prioriteitsbedrijf: X

ESG-risicoscore: ●

Onderwerp: Ondernemingsbestuur

Milestone Rating: ★★

Omschrijving milestone:

De onderneming heeft aangekondigd dat een van de oprichters aftreedt als CEO maar aanblijft als voorzitter. Twee andere bestuurders zijn gezamenlijk benoemd als co-CEO en leggen hun eerdere functie als resp. CFO en CEO van een van de belangrijkste dochterondernemingen (Performance Sports Group) neer.

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Top kwartiel: ● Tweede kwartiel: ● Derde kwartiel: ● Onderste kwartiel: ●

Bijlage: Viewpoints eerste kwartaal 2023

januari

Net Zero: best practice and engagement approach

Quick view: Als medeondertekenaars van het Net Zero Asset Managers-initiatief hanteren we een benadering van rentmeesterschap bij de realisatie van onze net zero-toezegging. Lees meer over onze CO₂-afbouwstrategie met o.a. ons net zero-model van acht componenten.

<https://bit.ly/3KMqZgb>

februari

Banking on biodiversity

Quick view: Als het aankomt op het begrijpen en beheersen van hun biodiversiteitsimpact kunnen en moeten banken het beter doen. Lees ons advies over best practices en ons voortgaande engagement met de sector.

<https://bit.ly/418JwbU>

maart

Evaluating ESG Progress at South Korean companies

Quick view: Er zijn de laatste jaren maar weinig vorderingen geboekt, dus reisden we af naar Seoul om te kijken hoe ondernemingen omgaan met ESG-kwesties en te evalueren waar we ruimte voor verbetering zien.

<https://bit.ly/3H44hXL>

The challenges of realising zero-carbon cement

Quick view: De productie van cement is goed voor circa 7% van de wereldwijde CO₂-uitstoot. Wij onderzoeken de uitdagingen waar de sector voor staat onderweg naar net zero. Lees in dit ESG-viewpoint over onze engagementinspanningen met deze extreem belangrijke sector.

<https://bit.ly/3nZ8xle>

Bijlage: Viewpoints eerste kwartaal 2023

maart

Putting the brakes on fast fashion

Quick view: Goedkope en trendy kleding, maar tegen welke prijs? We evalueren de gevolgen van 'fast fashion' en vragen of een duurzamere benadering van kleding terrein kan winnen.

<https://bit.ly/3KQBG12>

Contact

Columbia Threadneedle Investments - Nederland

☎ 020-582 3000

✉ infonl@columbiathreadneedle.com

🌐 columbiathreadneedle.com

© 2023 Columbia Threadneedle Investments. Columbia Threadneedle Investments is de wereldwijde merknaam van de groep Columbia en Threadneedle. Alleen voor professionele beleggers. Financieel promotiemateriaal wordt uitgegeven voor marketing- en informatiedoeleinden; in het Verenigd Koninkrijk door Columbia Threadneedle Management Limited, waaraan vergunning is verleend door en dat onder toezicht staat van de Financial Conduct Authority; in de EU door Columbia Threadneedle Netherlands B.V., waaraan vergunning is verleend door en dat onder toezicht staat van de Nederlandse Autoriteit Financiële Markten (AFM); en in Zwitserland door Columbia Threadneedle Management (Swiss) GmbH, die optreden als vertegenwoordigingskantoor van Columbia Threadneedle Management Limited. 228126 (07/22). Hiervoor is in de volgende landen goedkeuring verkregen: NL.